

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inzeratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 - Praha čelo 78.180
Wien, Nr. 105.841.

Ljubljana, 10. marca.

«Dulce mori pro patria» — sladko je umreti za domovino — je med svetovno vojno vzklikal Slovenec, ko so Slovenci in med njimi najštevilnejši pristaši SLS umirali v strelskih jarkih za katoliško Avstrijo ter za zmago pangermanskega orožja. Od srca je prihajal ta vzklik klerikalnih kolovodij: saj so doma za pečkom čuvali slovenske žene in dekleta, rekvirirali živino, žito, zvonove...

Nehote smo se spomnili na klerikalce v vojnem času, ko smo čitali v «Slovenec» uvodnik «Na delu za ljudstvo». «Začetek obnove je tu. Ljudstvo to vidi. Zlasti slovenski narod živo čuti, čuti blagodejen vpliv nove vlade in njenih ukrepov. Zato raste ljubezen do države, raste zaupanje v našo bodočnost, raste pa tudi vpliv in moč naše stranke, ki z vsakim dnem dokazuje, da tudi v vladni držbi, kar je postavila v svoj program...» «Ljudstvo se začudeno vprašuje, kako je mogoče, da SLS doseže in uspeva v zahtevah, ko samostojni demokraciji celih sedem let niso dosegli drugega, kakor da so se zvišali davki... Notorično dejstvo, ki ga priznavajo tudi najodločnejši nasprotniki SLS, je, da v parlamentu nobena druga parlamentarna skupina nima gospodarskega programa niti ljudi, ki bi ga izvajali.» Tako se je cinično in drzko odrezal «Slovenec».

Dejstvo pa je, da je SLS prevzela in odobrila tak državni proračun, kakor so ga sestavili v prejšnji vladi radikalni in radičevci, iz česar sledi, da je gospodarski in socialni program SLS isti kot RR režima. Hvalisanje z zvišanjem eksistenčnega minimuma od 5000 Din na letnih 6000 Din ne more niti najmanj odtehtati dejstva, da so klerikalci upraviteli predloge za postopno odpravo davka na poslovni promet, o davčnih oprostitvah za nove hiše, o znižanju na polovico 500 odst. doklade in 30 odst. linearne doklade ter eksekucijskih pristojbin, o ukinitvi davka na ročno delo itd. itd., kar bi edino v resnici moglo razbremeniti naše gospodarstvo ter povečati njegovo produktivnost. Klerikalni eksistenčni minimum niti tega ne odtehta, da so klerikalci hladnokrvno pustili kronsko upokoženost na cedilu.

Tudi skrb za kmetijstvo, katere podtika «Slovenec» klerikalnim ministrom, bi se morala zrcaliti v proračunu kmetijskega ministrstva, dr. Kulovec pa je pristal na tak okružen proračun, kakor ga je obsodil sam prejšnji minister Pucelj in kakršnega so preje besno raztrgali tudi sami klerikalci.

Najetje 500 milijonskega posojila za zgradbo novih in popravov starih cest, se seveda le bluff za najinaivejši. Vlada ga niti toliko resno ne jemlje, da bi si predlagala za to potrebno pooblastilo Narodne skupščine. Cela klerikalna akcija za ceste obstoja zaenkrat v odstavljanju — cestnih odborov.

«Slovenčeva» napoved, da se bodo cene v vagonih I. in II. razreda brzi in osebnih vlakov znižale, dokazuje lepo priznanje socialnega in gospodarskega naziranja SLS. Človek bi pričakoval, da bodo preskrbeli za udobnejšo in cenejšo vožnjo revnejšim slojem, ki se vozijo danes kakor sardine v ribiškem vozu, pa hočejo znižati voznino le za one, ki lahko plačajo. Običajno varanje javnosti je, če radi tega «Slovenec» trdi, da se bodo «vse železniške tarife znatno znižale». Baš te vrste zaslug je tudi klerikalna samohvala, da vlada «ni odvzela prometnemu oseboju 20 odst. doklade in legitimacije za znižane vožnje». Kakor znano, je že prejšnja vlada odnehala od tega perverzega načrta. Klerikalna logika v tej stvari je v ostalem naravnost kolosalna. SLS si šteje v zaslug, da se je odrekla oropanju železniških uslužbencev!

Najvažnejša «pridobitev» klerikalnih poslancev pa je izposlovanje v vladi, da se bo štela Slovenija med pasivne kraje. Mi smo vedno trdili, da je Slovenija pasivna, klerikalci pa so doslej vedno urbi et orbi proglasili, da je bogata in visoko aktivna, da more in hoče živeti popolno samostojno gospodarsko in finančno življenje. In v Beogradu so vsi finančni ministri tako verjeli v bogastvo Slovenije, ki je bila že pred vojno pasivna, da so bila vsa prizadevanja ljudi nasprotnega mnenja za ublažitev davčnih bremen vsled trditve klerikalnih avtonomistov, več ali manj zaman. V Beogradu je v tem pogledu zmagovalo vedno mnenje slovenske večinske stranke in klerikalci sami so dejansko še danes prepričani o bogastvu Slovenije, ker so odklonili vse izpremenjvalne predloge sam. demokratov za ublažitev davčnih bremen. Tako so prepričali klerikalni radikale o pasivnosti Slovenije, da se davki ne bodo prav nič zmanjšali in da tudi v proračun niso postavili nobene postavke za preskrbovanje Slovenije s ceninami živili.

Spričo vsega tega je «Slovenec» že tako drzen, da vzklika: «Slovenski narod živo čuti blagodejen vpliv nove vlade in njenih ukrepov.» Če predstavljajo tu slovenski narod klerikalni ministri in klerikalni koritarji, to bo res,

Uzunović poskuša obnoviti režim RR

Posilja v Zagreb emisarja. — Radić je postal opozicije sit. — Nasprotstva v radikalskem klubu glede razvoja politične situacije. — Splošno prepričanje: sedanja kleroradikalna vlada je nevzdržna.

Beograd, 10. marca p. V politični situaciji na zunaj nič novega. Tem živahnije so intrige za kulisami. V političnih krogih se uveljavlja naziranje, da se Uzunović skuša pogajati z Radićem za nov aranžman RR. V tej zvezi se mnogo opažajo razne Radičeve izjave, ki deloma na glavo postavljajo, kar je Radić še nedavno govoril, in pa stiki Pavla Radića z nekaterimi radikalskimi prvaki. Pašičević proglašajo, da bi smatrali ponovni RR za provokacijo in bi takoj izvajali konsekvence. Zelo neugodno se počutijo klerikalci, ki se zavedajo, da so Uzunovičeva pogajanja naperjena tudi proti njim. Včeraj je odšel v Zagreb znani Uzunovičev emisar Mita Dimitrijević, očitno s nalogo, da stopi z Radićem v direktno zvezo. V parlamentu se radičevci sicer zelo pridno in zelo ostro javljajo v debati, toda ve se, da njihova izvajanja ne pomenijo nič, če se Radiću zahoče drugače. Jutrišnji govor Pavla Radića, ki stalno zagovarja obnovitev koalicije RR, se pričakuje s precejšnjim zanimanjem.

Seveda radikali, ki bi hoteli imeti vsa železa v ognju, nadaljujejo tudi s svo-

imi ponudbami pri drugih strankah. Iz okolice Marka Tričkovića se snujejo kombinacije z DZ in SDS. Stališče SDS je danes ponovno in nad vsak dvom jasno obeležil Pribečević. Davidovičevci so videti impresionirani. Niso se še mogli odločiti, da spravijo svojo obtožnico proti Maksimoviću pred Narodno skupščino, akoravno je sestavljena in podpisana. Akoravno konture novega razvoja politične situacije še niso jasne, so vendar vsi ti dogodki dokaz, da smatrajo radikali današnjo koalicijsko s klerikalci za nevzdržno in da skušajo za vsako ceno najti solucijo, ki bi jim omogočila ostati na krmilu.

Uzunović in Tričković sta še vedno bolna, njuni stanovanji sta spremenjeni v glavni kvartir ene in druge radikalske grupe, katerih vsaka ima svoj politični projekt.

Zagreb, 10. marca n. Danes se je semkaj pripeljal iz Beograda Uzunovićev emisar Mita Dimitrijević. Gotovo je, da prihaja v Zagreb v posebni misli. Dimitrijević je konferiral z Radićem ter mu predložil aranžman za ev. obnovo režima RR.

Jasna beseda SDS o ponudbah za vstop v vlado

Svetozar Pribečević razkriva ozadje Radičevih romanov o politiki SDS in precizira stališče samostojnih demokratov v sedanji politični situaciji.

Beograd, 10. marca, p. Vsled izjav Stjepana Radića, da se med samostojnimi demokrati in radikali baje vrše pogajanja za vstop v vlado, je podal šef samostojne demokratske stranke Svetozar Pribečević za «Jutro» to-le izjavo vsemu dopisniku:

«G. Radić pripoveduje cele romane. V njih je le toliko resnice, da so radikali samostojnim demokratom res ponudili vstop v vlado. Toda samostojni demokrati zvižgajo (svirajo) na vse te ponudbe. Stranka jih ni vzela niti v razmišljanje, še manj pa da bi začela pogajanja, kakor ji to g. Radić insinuiral. Pogajanje samostojni demokrati niso mogli začeti kot resni politiki že radi tega ne, ker ne verujemo v stalnost nobene kombinacije, ki bi se ustvarila z današnjo razdrapano radikalno stranko. Kdor bi napravil sporazum z enim krilom radikalne stranke, ima takoj proti sebi njeno drugo krilo. V interesu države in zdravega političnega razvoja je, da se najprej razčisti situacija v radikalni stranki in da se stranka razcepi, ker je od te cepitve odvisno sodelovanje z njimi. To je stališče samostojnih demokratov, ki izvirajo iz spoznavanja položaja in to je najboljši dokaz, kako gošpod Radić, ki gleda na stvari le površno in se ne pogloblja vanje, izmišlja cele romane.

Je pa tu še nekaj, kar je treba naglašati. G. Radiću je težko v opoziciji, ker je svojim masam obljubil, da se bo kmalu povrnil na krmilo. Zato se sedaj ponuja radikalom. Da bi pa svojo ponudbo opravičil pred svojimi volilci, se poslužuje sredstva klerikalcev, ki pravijo: «Mi moramo v vlado, sicer vstopijo Pribečevići.» Opravičujoč na ta način že vnaprej svojo morebitno kapitulacijo, podtika Radić samostojnim demokratom, da se pogajajo za vstop v kabinet. Samostojnim demokratom pa ni na tem, da postanejo ministri, ampak vstopili bi v vlado le tedaj, ako bi mogli v kabinetu kaj stvarnega in koristnega ustvariti. Položaj v radikalni stranki je pa tak, da se z njimi sedaj ne more ničesar napraviti.

Kar se tiče izjave Stjepana Radića o obstrukciji, ki sem jo baje radičevcem predlagal, izjavljam, da o tem z njimi sploh nisem govoril. Govoril sem le z Davidovičem in Golom, in sicer tako, kakor sem govoril tudi pred kratkim na javnem shodu v Banji Luki. Rekel sem, da je sedaj prišel trenutek, da more opozicija postaviti vladi ultimatum, naj spoštuje politične svoboščine v državi in naj depolitizira državno upravo. Rekel sem to na tem shodu in obvestil o

Ni pa res, da občutijo ta blagodejen vpliv delovni sloji, kmetje, delavci, uradniki, obrtniki, trgovci, invalidi, kronski upokojenci in vsi drugi, ki so pričakovali, da jim bo nova vlada s svojim drž. proračunom zboljšala njihov neznozi gospodarski in socialni program.

«Slovenčeva» hvalisanje «delu» klerikalnih zastopnikov v vladi je norčevanje iz slovenske javnosti, je udarec v obraz vsem pametnim, razsodnim ljudem, ki mislijo s svojimi možgani in ki jim klerikalne fraze in laži niso škofov in božji blagoslov.

tem tudi demokrati, da vlada ni bila še nikdar tako šibka in opozicija tako močna, kakor danes. Sedaj je torej trenutek, da se v proračunski debati od vlade izsili, da da solidna in svečana jamstva proti našemu sistemu vladanja v državi in za depolitizacijo državnega upravnega aparata. Ker je vlada tako šibka, lahko vsak trenutek kapitulira. G. Korošec bi moral reči, da sprejema zahtevo vse opozicije, naj se ustvari garancije proti batinaškemu sistemu v naši državi in za depolitizacijo uprave. Pašičević zatrjujejo, da ne žele, da bi bila radikalna stranka političska stranka, in da se je treba povrniti k tradicionalni politiki radikalne stranke. Opozicija bi morala porabiti priliko in obračunati z vlado. Javno mnenje v državi bi soglasno odobrilo tako zadržanje opozicije. Nihče ne bi mogel reči, da je to oviranje budžeta. Zakaj vlada bi dobila v 24 urah proračun, ako bi pristala na te zahteve opozicije, ki so v interesu dostojanstva naroda in ugleda naše kraljevine v inozemstvu. Politične svoboščine, dostojno življenje naroda in osvoboditev uradništva od strankarskega pritiska gredo pred vsem drugim, tudi pred budžetom.

tem tudi demokrati, da vlada ni bila še nikdar tako šibka in opozicija tako močna, kakor danes. Sedaj je torej trenutek, da se v proračunski debati od vlade izsili, da da solidna in svečana jamstva proti našemu sistemu vladanja v državi in za depolitizacijo državnega upravnega aparata. Ker je vlada tako šibka, lahko vsak trenutek kapitulira. G. Korošec bi moral reči, da sprejema zahtevo vse opozicije, naj se ustvari garancije proti batinaškemu sistemu v naši državi in za depolitizacijo uprave. Pašičević zatrjujejo, da ne žele, da bi bila radikalna stranka političska stranka, in da se je treba povrniti k tradicionalni politiki radikalne stranke. Opozicija bi morala porabiti priliko in obračunati z vlado. Javno mnenje v državi bi soglasno odobrilo tako zadržanje opozicije. Nihče ne bi mogel reči, da je to oviranje budžeta. Zakaj vlada bi dobila v 24 urah proračun, ako bi pristala na te zahteve opozicije, ki so v interesu dostojanstva naroda in ugleda naše kraljevine v inozemstvu. Politične svoboščine, dostojno življenje naroda in osvoboditev uradništva od strankarskega pritiska gredo pred vsem drugim, tudi pred budžetom.

Ugibanja o pomenu kraljevega potovanja

Beograd, 10. marca p. O potovanju kralja in kraljice, ki sta se snoči odpeljala v Bukarešto, krožijo danes po Beogradu razne verzije. Z vladne strani se izjavlja, da potovanje kraljevske dvojice v inozemstvo ni oficijelno, kar se vidi že iz tega, da potuje kralj in kraljica incognito. Na bukareškem kolodvoru sta ju sprejela le jugoslovenski poslanik in zastopnik rumunskega kraljevskega dvora. Zato se morajo zanikati vse drugačne vesti, ki so nastale vsled odpotovanja kraljevske dvojice v inozemstvo.

Deputacija bosanskih samouprav v Beogradu

Zahteva od vlade prepuštev davkov.

Beograd, 10. marca r. Danes dopoldne je prispela v Beograd deputacija vseh oblastnih odborov iz Bosne in Hercegovine, ki zahteva od vlade, naj prepusti oblastnim samoupravam razne davke in doklade, predvsem zemljiški davek, hišni davek in cestne doklade. Finančna sredstva, ki jih je vlada stavila oblastem na razpolago ne zadoščajo. Deputacija bo posetila predsednika vlade in finančnega ministra.

Poslanik Rakić v Rimu

Rim, 10. marca. o. Davi je prispel semkaj novi jugoslovenski poslanik Milan Rakić. Na kolodvoru ga je sprejelo in pozdravilo oboje jugoslovenske poslanice.

Spremembe na mestih velikih županov

Beograd, 10. marca p. S kraljevskim ukazom je na predlog notranjega ministra upokojen veliki župan v Užicu Milan Petković, na katerega mesto je imenovan dr. V. Bakić, doslej veliki župan v Ljubljani. Z istim ukazom je upokojen subotički veliki župan Dragoslav Gjorgjević.

Italijanska zbornica ratificirala besarabsko pogodbo

Z 200 : 1 glasov. — Manifestacije Rumuniji. — Ratifikacija predložena kralju v podpis.

Rim, 10. marca o. Na današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o proračunu ministrstva za narodno gospodarstvo. Predsednik vlade Mussolini je predložil razne zakonske načrte, ki jih ima zbornica sprejeti. Predložil je tudi odlok o ratifikaciji pariške pogodbe iz leta 1920, glede Besarabije ter zahteval nujnost. V znak odobravanja so poslanci priredili dolgotrajne ovacije Rumuniji imenovana je bila takoj poročevalska komisija, katere predsednik je kmalu zatem izjavil, da predlaga komisija odobritev, ker je Besarabija rumunska pokrajina. Rekel je, da sloni italijanska politika na principu narodnosti in da

nima nikakih imperijalističnih težnji. Z ratifikacijo pariške pogodbe priznava Italija priateljski državni njeno politično in zgodovinsko pravico. Glasovalo je 200 poslancev za odobritev pogodbe, 1 pa proti. Na isti seji sta bila izvoljena poslanec Guglielmi za novega podpredsednika zbornice, posl. Sansanelli pa za tajnika zborničnega predsedstva.

Rim, 10. marca o. Min. predsednik in zunanji minister Mussolini je dopoldne predložil kralju v podpis dekret o ratifikaciji pariške pogodbe z dne 20. oktobra l. 1920, s katero se Rumuniji priznava pravica do Besarabije.

Resen položaj v vzhodni Evropi

V Parizu sodijo, da je Italija z ratifikacijo besarabske pogodbe napravila nov korak proti pomirjenju Evrope, Nemci pa vidijo v ratifikaciji novo ost proti Jugoslaviji.

Pariz, 10. marca, l. O italijanski ratifikaciji besarabske pogodbe piše «Temps», da morajo gotovi krogi v inozemstvu, ki se jih v prvi vrsti tiče napetost med Londonom in Moskvo, nehoti dobiti vtis, da je Italija s tem, da se je baš sedaj odločila za ta svoj korak, hotela javno pokazati, da stoji trdno ob strani Anglije. Vsakdo si mora sedaj misliti, ako se napetost med Rusijo in Anglijo poveča in ako računajo v tem primeru sovjeti, s podporo Turčije, da bo Italija odločno na strani Londona. Ni dvoma, da je italijanski korak še bolj kompliciral razmere v Evropi in da bi bilo nesmiselno, podcenjevati njegovo važnost in daleko-sežnost. Tudi se ni čuditi, ako nekateri vidijo v italijanski ratifikaciji besarabske pogodbe in v Chamberlainovih izjavah ženevskim novinarjem napoved novih važnih dogodkov.

V podobnem smislu piše tudi «Journal», ki pravi, da sedaj ne more biti več dvoma, da je hotel Rim s svojim korakom jasno povedati Moskvi, da stoji trdno ob strani Londona v njegovem sporu s sovjeti. Italijanski korak ima dvojen diplomatski pomen: na eni strani dokazuje intimitno odnose med angleško in italijansko vlado, na drugi pa kaže, da se je borba proti sovjetom že začela.

Berlin, 10. marca, l. Časopisje ne komentira enotno italijanskega koraka glede Besarabije. «Tägliche Rundschau» pravi, da je Mussolinijev sklep dobra kompenzacija za neuspehi korak, ki ga je napravil London v Moskvi, hkrati pa znova dokazuje, kako resen postaja položaj v vzhodni Evropi.

Dr. Stresemann o nemško-ruskem razmerju

Nemški zunanji minister izjavlja, da ne obstoja glede Rusije nikakaj tajna pogodba in da ostane nemška politika nespremenjena. — Briandov optimizem.

Ženeva, 10. maca (s—be) Nemški zunanji minister dr. Stresemann je danes sprejel zastopnike inozemskega tiska, da jim objasnijo stalšče glede trditve, da se bo v Ženevi pod egido Chamberlaina ustvarila protiruska koalicija ter da obstajajo med Nemčijo in Rusijo kakšni tajni dogovori.

Dr. Stresemann je izjavil, da mu Chamberlain ni stavil nikakih ponudb v tem smislu ter da rapalska pogodba nikoli ni vsebovala kake tajne klavzule. Nemški zunanji minister je nato naglašal, da deluje Nemčija na to, da se prepreči vojne. Govoril je tudi o izpremembi nemške vlade ter izjavil, da ima ta izprememba svoje posebne vzroke samo v notranje političnih vprašanjih Nemčije. Ta izprememba ni v nikaki zvezi s smernicami nemške zunanje politike, ravno tako kakor tudi v Franciji kurze politike Brianda ni bil pod vplivom koalicije s Tardieuem in Marinom.

Stresemann je nato podčrtal dejstvo, da ima Nemčija na podlagi člena 431 pravico, da se izprazni Porenje ter da bo ob

danem času stavljal tozadevni predlog. Nikakor ne gre, je naglašal dr. Stresemann, da je Nemčija članica Društva narodov, hkrati pa, da je na njenem ozemlju 75.000 tujih volakov.

Dr. Stresemann je nadalje izjavil novinarjem, da je trdno prepričan, da najbrže ne bi prišlo do svetovne vojne, ako bi Društvo narodov obstajalo že prel. Odnosaji Nemčije do Rusije so zgolj gospodarski. Naroda 150 milijonov duš ni mogoče trajno zapreti pred zapadno Evropo. Napadajo je sklepati iz gospodarskih odnosov do Rusije, da obstoja med sovjeti in Nemčijo kakršnokoli ožje razmerje, ali celo da obstoja med obema državama kakaj tajna pogodba.

Berlin, 10. marca (be.) V razgovoru s francoskimi novinarji je izjavil francoski zunanji minister Briand, da je nemško-poljsko zblizanje, ki se je pričelo z večr. rajšnim sestankom med Stresemannom in Zaleskim, eden glavnih uspehov sedanjega zasedanja Društva narodov.

Včerašnja seja v Ženevi

Nepotreben incident. — Društvo narodov se ne more vmešavati v notranje razmere posameznih držav.

Ženeva, 10. marca. s. Na današnji seji Sveta Društva narodov ki se je pričela ob 11. so razpravljali o zaščiti beguncev. Pri tem je prišlo do neprijetnega incidenta. Vanderveelde je izrazil željo, da bi bolgarska vlada milejšje postopala z aretiranimi komunisti ter da bi jih, kolikor jih je že obsojenih, pomstilostila. Zastopnik bolgarske vlade sploh ni odgovoril na to željo, kar je povzročilo splošno zadrego. Nato je pričel govoriti Chamberlain, ki je izjavil, da se Društvo narodov ne more vmešavati v notranje zadeve kake države. Vanderveelde je temu pritrdil, vendar pa je mislil, da je upravičen ob tej priliki izraziti svojo osebno željo. Končno je povzel besedo še dr. Stresemann in rekel, da imajo današnje razprave veliko važnost za ugled Društva narodov, ker dokumentirajo, da je Društvo na-

rodov izvršilo veliko socialno nalogo ravno tem, kjer je vojna povzročila največje rane, to je pri zaščiti beguncev.

Svet Društva narodov je med drugim sprejel tudi resolucijo finančnega odbora, ki priporoča posojilo Gdansku.

Obisk ameriške mornarice v Jugoslaviji

Split, 10. marca n. Danes je dospel iz Beograda v Dubrovnik ameriški admiral Buradge, poveljnik ameriškega brodogoja V Dubrovniku je pozdravila admiral naša mornarica s topovskimi streli. Jutri zvečer pride ameriški admiral z ameriškim poslanikom Princeom v Split, kjer ostane do ponedeljka. Po Jugoslaviji spremlja ameriškega poveljnika naš admiral Koch.

Fašisti pripravljajo nov udarec našemu narodu

V Primorju, 10. marca

«Slovanski listi se morajo zatreti!»

Jugoslovenska javnost je kolikor toliko poučena o razmerah na oni strani italijanske meje, kjer hodi svojo bridko križev pot po milijona našega naroda.

Italija ni hotela in ne bo ubiti našega naroda z enim mahom, temveč ga trpinči, odpirajo mu polagoma žilico za žilico, da bi izkrevljal počasi, dokler bi ne prišel tisti ugodni trenutek, ko bi mu mogla brez ozira na zunanji svet zadati končni, smrtni sunek. Doslej se je zdelo, da je ta trenutek še daleč; kakor pa kažejo sedanja znamenja, se zdi, da si fašistična Italija domišlja, da dozoreva čas izbruha njene preobljube.

Prvi sunek je prišel iz Pule, od direktorja istrske provincialne federacije, v glavnem glasilu fašistične stranke za vse Primorje, v tržaškem »Popolu«. Napadi so se ponavljali vedno bolj pogostoma in se prešli tudi v druge, celo v rimske liste. Danes pa iz vsega fašističnega tiska odmeva klic:

«Slovanski listi se morajo zatreti!»

Tako je službeno glasilo videmske provincialne federacije »Il Giornale del Friuli«: to dni pisal takole:

«Slovanski listi, ki izhajajo v Juljski Krajini, so pred uveljavljenjem tiskovnega zakona kazali na vse mogoče načine svojo protitalijansko, protidržavno, protifašistično mržnjo. Ko je stopil v veljavo omenjeni zakon, so glasila iredentističnega slovanstva popustila v svojem italofilstvu. Ali list je mogočno penetracijsko sredstvo, in če je protitalijanskega duha, se sestavlja že tako, da dosega svoj namen. To je enostavna in vsakomur razumljiva stvar. Če uredniki takega lista v obsejni deželi, osvobodjeni z ogromnim naporom vsega naroda, niso podaniki, ki spoštujejo ne samo črko zakona, temveč tudi njene duha, bi se list moral zatreti... Če so se zatrili italijanski listi, ki niso podajali jamstva za pravičnost, politično poštenje in italijanstvo, je več kot prav, da se isti ukrep uporabi tudi proti glasilom slovenskega nacionalizma... Listi morajo biti vzgojna sredstva, morajo biti nosilci italijanstva in morajo kot taki prispevati k stvarjanju znanejših novih Italijanov. Morali bi obstajati samo pod pogojem, da so po srcu in duši italijanski. Zahrbnost, hinavstvo in dvorčnost med vrstami je proti vzgojnemu namenu režima. Il Popolo di Trieste je sproti misel, da naj bi se zatrili listi »Edinost« in njegovi tovariši. Tak ukrep je pravičen in logičen. Ta misel je splošnega nacionalnega pomena, ker bi pripomogla k čim hitrejšemu političnemu združitvi slovenskega naroda, in jo je treba resno upoštevati.

«Il Popolo di Trieste» pa obavlja članek izpodd peresa voditelja koprškega fašizma in člana direktorja istrske provincialne federacije, odvetnika De Petrisa, ki pravi: «Prikriti sovražni boj, zakrpan s lažnjivimi izjavami lojalnosti napram italijanski državi in vladi, ki ga vodijo glavni slovenski listi »Edinost« in drugi manjši listi po navodilih z ene strani meje, vzdržuje v slecer opreznosti, ali vendar neprestani sovražnosti del tujecev v Istri, ki znajo izkoristiti vsako priložnost, da se pokažejo iz svoje teme in ohranijo ono razdaljo, ki se toliko čeni v Ljubljani zaradi bogve kakih bodočih nad na bogve kako osvetlo. Jaz povem jasno in točno svoje mnenje: Z Italijani v neodrešeni Dalmaciji se ravna kakor s psi. Naša moralna jezikovna in materialna posest v onih krajih, kjer so gospodovali, kjer so cvetele Benetke, kjer se je od vekov uveljavil naš jezik, te pa drugi, in se izboljševal vsled zmnožnosti in študija tolikih Dalmatincev, se trga dan za dnem z mrzlimi ukrepi in vsakovrstnimi kršitvami. Prisostvujemo vsej tej tragični eksistenci svojih bratov, blatenju italijanskega imena na italijanskih tleh in dopuščamo tu pri nas, da katerisibodi zakoniti list bruhla dan za dnem svojo protitalijansko mržnjo z navidezno nedolžnimi objavami, ki pa so v bistvu neprestane zagotovitve »sno mi«. Zatrti smo toliko italijanskih opozicijskih listov; ali naj vzdržujemo v življenju dva ali tri slovenske, ki nas slučajno vodijo za nos? Proč torej še s temi zadnjimi ostanki. V Juljski Krajini ni potrebe, da bi se tiskala tudi ena sama vrsta, ki ni italijanska. Dandanes vsak zna ali razume italijanski, če pa je kdo, ki bi ne hotel, pa naj premeni zrak! Ne bomo žalovali za njim!... Listi v naši Krajini naj bodo samo italijanski. Imamo jih dovolj, še preveč! »Edinost« in njena lepa družba naj gredo drugam, čez mejo. V Trstu, Istri in Furlaniji nihče ne čuti potrebe, da bi čital sladki slovenski jezik... Če se zatrejo slovenski listi, ki neprestano ne tijo neslogo, lujskajo maloštevilne, osamljene fanatike in urejajo zavestno, tolerirano delovanje slovenske duhovščine, bi prenehale dve tretjini in še več protidržavne propagande v naših provincih, kar bi bilo v veliko korist mirujočemu, zdravilnemu delovanju za asimilacijo in vzbujačnemu ljubemu napram vsem Italijanom, včerajšnjim in današnjim, skupni domovini.

Ali je po vsem tem pričakovati kaj drugega, nego da vlada »stori svojo dolžnost« in zatre slovensko časopisje, tega »rak« na zdravem telesu Italije?

De Petris je dejal, da Italijani gledajo, kako se »z Italijani v Dalmaciji ravna kakor s psi«; ali bodo Jugoslovenci gledali, kako se z Jugoslovenci v Italiji ravna ne kakor s psi, temveč kakor z golaznjico, ki jo je treba uničiti, pohoditi? Ali se bo našel kak predstavnik jugoslovenskega naroda, da bo vprašal v predstavništvu naroda, ali je dovoljeno v civiliziranem svetu, da se na tak nečloveški način sredi Evrope ugnobila pol milijona naroda, ki ni zagrešil drugega, nego da hoče ostati zvest sam sebi?

Finančni amandmani vlade k proračunu v odboru sprejeti

Vsi predlogi opozicije odklonjeni.

Beograd, 10. marca r. Dopoldne se je vršila seja finančnega odbora, na kateri so bili sprejeti vsi amandmani vlade, amandmani opozicije pa brez izjeme odklonjeni. Po dosedanjih amandmanih bo proračun poednih ministrstev povečan ali zmanjšan nastopno: proračun vrhovne državne uprave zmanjšan za 784.072 Din, proračun ministrstva pravde povečan za 550.000 Din, proračun prosvete povečan za 529.682 Din, proračun ver povečan za 486.000 Din, proračun ministrstva za zdravje povečan za 9372 Din, proračun ministrstva zunanjih poslov povečan za 183.000 Din, proračun ministrstva financ zmanjšan za 3.338.400 Din, proračun vojske in mornarice povečan za 542.000 Din, proračun ministrstva za javna dela povečan za 3.073.080 Din, proračun poljedelstva povečan za 500.000 Din, proračun ministrstva za agrarno reformo zmanjšan za 90.300 Din, rezervni krediti povečani za 7.034.866 Din.

Pri debati o proračunu notranjega ministrstva so samostojni demokrati postavili predlog, da naj se brišejo dispozicijski fond di ministra notranjih del in velikih županov. To je večina odklonila. Pri proračunu ministrstva za narodno zdravje je poslanec SDS Demetrovič predlagal, naj se ukinejo plače ministra in njegovega šoferja ter izdatki za vzdrževanje avtomobilov, ker bo ministristvo itak spojeno z ministrstvom za socialno politiko. Pri proračunu ministrstva za zunanje zadeve je Demetrovič zahteval črta nje dispozicijskega fonda. Pri proračunu ministrstva za javna dela je Demetrovič dal časa polemiziral s klerikalnimi poslanci radi neuspeha, ki so ga doživeli s svojo zahtevo po 20 milijonskem kreditu za cestne odboje. Nadalje Demetrovič zahteval naj se notranja oprema nove palače Narodne skupščine nabavi pri domačih tiskarjih. Pri proračunu ministrstva poljedelstva je zahteval svoto 100 milijonov za poljedelske kredite, kakor to predvideva tudi zakon o poljedelskih kreditih. Pri debati o državnih dohodkih je posl. Demetrovič predlagal, da se narodnim gledališčem dovoli popolna finančna avtonomija, kar so podpirali tudi ostali člani opozicije. Vlada se je zaenkrat izognila direktnemu odgovoru in si pridržala rešitev.

Razprava min. sveta o zakonodajnih amandmanih

Beograd, 10. marca. p. Danes dopoldne je ministrski svet nadaljeval razpravo o amandmanih zakonodajne prirode. Sprejeti so bili sledeči predlogi za finančni zakon: Minister ver se pooblašča, da izvede ločitev cerkvenega in državnega premoženja. Režim finančne avtonomije bolnic, kakršnen je uveden v Sloveniji, se razširi na Dalmacijo. Tarife odobrava minister narodnega zdravja, z dohodki razpolagajo uprave bolnic. Za fundiranje obrata v dalmatinskih bolnicah se dovoli ministrstvu za narodno zdravje kredit v znesku 15 milijonov Din. Brezplačno lečenje zob v javnih bolnicah se ukine. Zakladna bolnica v Zagrebu se podpravi.

Minister javnih del se pooblašča, da izda uredbu, s katero se prenese izvršitev vseh javnih del, izzemski resora vojnega in prometnega ministrstva, na ministrstvo za javna dela. Prometni minister se pooblašča, da sporazumno s finančnim odborom izveje komercializacijo državnih železnic. Srbski zakon o poljedelskih in obrtnih združenih se razširi na vsa država.

Notranji minister se pooblašča, da prenese gotove pravice na velike župane. Invalidski cenazus od lanskega leta ostaja še nadalje. Zemlja, ki se je dodelila slepim invalidom, je še nadalje oproščena davkov. Minister pravde je končno predložil amandman, ki ga pooblašča, da s posebno uredbo uvede za družbe, ki javno polagajo račune, institucijo prisilne poravnave. Ministrski svet o tem predlogu še ni nič definitivnega sklenil.

Debata o proračunu vrhovne drž. uprave tudi včeraj ni bila končana

Beograd, 10. marca. p. Popoldne je Narodna skupščina nadaljevala podrobno debato o proračunu vrhovne državne uprave, ki se vleče že drugi dan in ki še vedno ni končana. Sodeč po tem je verjetnost vedno manjša, da bo celotni budžet sprejet do 1. aprila.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik prečital ukaz, s katerim se prenašajo vladarske pravice za kraljevo odobroto st iz države na ministrski svet. Prvi je danes govoril posl. Dr. Bazala (federalist), ki je ugotovil, da je vlada neparlamentarna, ker nima večine v narodu. Potem je dolgo razpravljalo o sistemu nasilja, s katerega pomočjo se vlada drži. Energično se je govornik zavzel za kronsko upokoje. Za njim je ostro kritiziral budžet vrhovne državne uprave radičevca Dr. Pasarić, ki je podpredsednik zbornice. Razpravljalo je posebno o raznih nepravilnostih pri poslednjih volitvah. Za radikale so morali glasovati celo mrtvi. Današnja vlada da je protistruvna, ker niso v njej zastopani Hrvati. Uzunović je radičevca opeharil in jih s prevvaro iztisnil iz vlade. V istem smislu sta govorila tudi radičevca Stipo Matojić in dr. Neudorfer.

Ob 8.30 je bila seja zaključena in odredjena prihodnja za jutri dopoldne z istim dnevnim redom.

Albert Thomas in demonstranti

Beograd, 10. marca. p. Pri sročnem predavanju na univerzi je bil kakor smo pričakovali nekaj demonstracij proti ravnatelju mednarodnega delovnega urada Albertu Thomasu. Policija je demonstrante aretirala. Danes je napravil g. Thomas plemenito gesto. Poseil je notranjega ministra in ga prosil, naj demonstrante proti njemu ne kaznuje in naj jih izpusti na svobodo.

Interpelacijska debata v skupščini

Preiskava v ministrstvu pošte in brzojava.

Beograd, 10. marca. p. Narodna skupščina je danes dopoldne razpravljala o interpelaciji posl. Dimitrija Vujića (zemlji.) na ministra pošte in brzojava o zlorabah v tem ministrstvu. Minister pošte in brzojava dr. Vasa Jovanović je nanjo obširno odgovarjal. V repliki je interpelant posl. Vujić ostro napadel nabavke ministrstva pošte in brzojava, zlasti nabavke radioaparatur in kritiziral razvrstitev radiopostaj v naši državi, ki je slaba. Zlorabe so razvidne tudi pri izdajah telefonskih seznamov. Govoril je nato bivši minister pošt in brzojava dr. Superina, ki je napadel radikale in izjavil, da se nahaja v skupščini oseba, ki prejema za vsa naročila na račun reparacij 10 odst. provizije. Radikali so na to obtožbo reagirali z ogorčenimi medklječ ter zahtevali od govornika, naj imenuje osebo. Med radikali in radičevci je prišlo do ostrih preprirov. Zemljoradni Dimitrije Vujić je končno predlagal ta le prehod na dnevni red: Narodna skupščina obsoja razno in protizakonito delovanje nekaterih organov ministrstva za pošte in brzojava. Zahteva od pristojnega ministra, da vse odgovorne osebe, ki so v materialnem ali moralnem pogledu škodovala državo, izroči pristojnemu sodišču v nadaljnje postopanje, ker je preiskava ugotovila njihovo krivdo. Radikal Kosta Aleksić pa je predlagal sledeči prehod na dnevni red: «Ministru za pošte in brzojava se naroča, da določi komisijo, ki naj preišče, ali so bile zlorabe pri podeljevanju koncesije francoski družbi za postavljanje brezžične postaje v Rakovici, in ali je bilo njeno delovanje pravilno. Preiskava naj tudi doloži, ali je bilo pet brezžičnih postaj pravilno naročenih, kar velja tudi za vse ostale nepravilnosti ali zlorabe, ako so bile.» Minister je sprejel ta dnevni red, ki ga je nato izglasovala vladna večina, nakar se je seja zaključila in se določila prihodnja za popoldne.

Pofašistenje italijanskih kolonij

Rim, 10. marca. s. Ministrski svet je na predlog ministra za kolonije Federzonija odobril zakonski načrt, ki se tiče administrativne in politične preureditve severoafriških kolonij Tripolisa in Cirenaikje. Ta zakonski načrt izjavi, da so se leta 1919 dovolili domačinom nacionalni parlament, ki so bili izvoljeni na podlagi splošne volilne pravice. Ti parlamenti se bodo sedaj odpravili. Na mesto njih pridejo posvetovalne organizacije, ki jih bo postavljala vlada. Reforma položaja teh dveh kolonij do Italije bo tako dalekosežna, da se bosta obe koloniji čez deset let izpremenili v italijanski provinciji. Obe provinciji sta šestkrat tako veliki kot Italija ter imata 700.000 prebivalcev. V coni, ki je zasedena po Italijanih, prebiva le 500.000 oseb.

Kantoni obkrožujejo Šanghaj

Napetost med Mosko in Pekinom

Šanghaj, 10. marca (pa) Kantonske čete prodirajo proti mestu Nankingu.

Peking, 10. marca. d. Sovjetska vlada je poslala tukajšnji vladi oster protest, ker so oblastva v Tsinanfuju v provinci Šantung dala ustreliti tri ruske kurirje in ujele so progo ruskega svetovaleca kantonske vlade, Borodina. Vsi dve protesta se je pekinška vlada brzojavno informirala v Tsinanfuju o stvari. Diplomatski krogi smatrajo, da je vsled tega incidenta postalo razmerje med Pekinom in Mosko zelo napeto. Baje je dal general Čangčungčang zato ustreliti sovjetske kurirje, ker so imeli njegove vojaške načrte.

London, 10. marca. s. Kitajski nacionalisti v Šanghaju so po »Timesovih« poročilih objavili izjavo o svoji politiki, v kateri veljajo, da hočejo rajši potom pogajati kakor s silo ukiniti tuje naselbine. Vsi vojaški činitelji stranke Kuomintang so dobili nalog, da ne smejo streljati na čete, ako ne bodo izzvali.

Belgijska zbornica ratificirala trg. pogodbo z Jugoslavijo

Beograd, 10. marca. p. Vlada je prejela zvečer brzojavko iz Bruslja, da je belgijska poslanska zbornica soglasno ratificirala trgovsko pogodbo, ki je bila nedavno sklenjena med Jugoslavijo in Belgijo. Ratifikacija pogodbe pride sedaj pred belgijski senat.

Masaryk v Švici

Bern, 10. marca. s. Predsednik Masaryk je v spremstvu svoje hčere Alice dospel iz Bazla semkaj.

Besarabska pogodba

sklenjena med Francijo, Japonsko, Veliko Britanijo in Italijo dne 28. oktobra 1920. v Parizu, se glasi:

«Francija, Japonska, Velika Britanija in Italija smatrajo, da je v interesu splošnega mira v Evropi, ako se zagotovi Besarabiji suverenost, ki odgovarja stremiljenju prebivalstva in zagotovi plemenskim, verskim in narodnostnim manjšinam potrebno zaščito. Nadalje smatrajo, da je v zemljepisnega, narodnostnega, zgodovinskega in gospodarskega stališča združenje Besarabije z Rumunijo popolnoma upravičeno in ugotavljajo, da je prebivalstvo te pokrajine izrazilo željo, da bi se Besarabija zedinila z Rumunijo. Zato izjavljajo Francija, Japonska, Velika Britanija in Italija, da priznavajo Rumuniji suverenost nad ozemljem Besarabije, ki se razprostira med sedanjo mejo Rumunije, Črnim morjem, Dnjestrom od ustja, pa do stare meje med Bukovino in Besarabijo in končno staro Besarabsko mejo.»

Stališče SLS napram budžetu vrhovne državne uprave

Oster govor posl. Pušenjaka o priliki specialne debate o proračunu vrhovne državne uprave. — S posl. Pušenjakom soglašajo posl. Smodej, Kremžar, Škulj, Žebot in Sušnik.

Beograd, 26. februarja 1926. Povodoma našuje razprave je imel posl. SLS Vladimir Pušenjak včeraj oster govor proti vladi. Uvodoma je ugotavljal, da vlada ne kaže nobene agilnosti in da ne kaže nobenega smisla za rešitev perečih gospodarskih in socialnih vprašanj. Peto leto po sprejetju ustave se še vedno ne potrudila, da izvede vsaj večino določb ustave. Navaja najprvo primere o nedelavnosti vlade. »Govorila se vedno o širokih samoupravi, vidimo pa, da niti občinske volitve v Prekmurju, Bosni, Dalmaciji, Vojvodini in deloma tudi na Hrvatskem niso izvedene.»

»Vidimo nadalje, da vlada ni storila niti enega koraka da bi izenačila združeno zakonodavstvo, akoravno je izenačenje neobhodno potrebno. Vidimo tudi, da je vlada v budžetu skrajšala malenkostne podpore, ki jih je do sedaj uživalo združništvo, da je obstoj zadrug, osebno še centralnih za drug v nevarnosti. Vidimo, da je vlada izpustila one ugodnosti, ki so bile obsežne v prejšnjih budžetih. to so ugodnosti, ki se tičejo oprostitve zadrug od davkov in taks. Govornik je nato očital vladi, da »je vedno ni oživitvorila gospodarskega sveta.«

»Posledice pretirane preobremenitve večine naših pokrajin je težka gospodarska kriza v kmetijstvu, ki je nastopila v zadnjih letih. V prvi vrsti je kriv naš budžet, ki je prevelik. Slaba finančna politika je uprostila naš kredit v inozemstvu. Budžet je prevelik radi pretiranih osebnih izdatkov, radi pretiranih izdatkov za preveliko število ministrstev, za preveliko število uradništva in upokojevcv v naši državi. Mi imamo 18 ministrstev. Anglija ima samo 9 ministrstev! Nadalje vidimo, da je birokratizem v naši javni upravi od leta do leta večji. Poleg birokratičnega sistema ovira celo našo upravo zakon o državnem računovodstvu. Vidimo tudi, da se uradništvo premešča in upokojuje ne zato, ker je nesposobno, ampak zato, ker je na potu stran- kama, ki so slučajno na vladi. (Franjo Smodej: Prava baziška politika.) Penzioniranje in premešanje sposobnega uradništva povzroča na eni strani naši državi blagajni ogromne stroške, na drugi strani pa onemogoča pravilno funkcioniranje državnega aparata. Vsi dispozicijski fond so nepotrebni, oziroma so, ako bi jih že v gotovih zneskih odobraval, mnogo previsoki. V proračunu za l. 1924-25 je bila sprejeta v čl. 106 finančnega zakona določba, da vodi kontrola nad uporabo dispozicijskih fondov parlamentarni odbor, obstoječ iz treh članov. Toda do izvolitve tega parlamentarnega odbora ni nikdar prišlo. V finančnem zakonu za isto leto je bila v čl. 25 in 26 obsežna določba, da naj vrši finančni odbor kontrolo nad izvršitvijo državnega budžeta. Žalibog je ostalo pri teh določbah. Ta kontrola je tudi nemogoča, ker naši finančni ministri niso predložili nobenih računskih zaključkov že od l. 1914 naprej. Poleg tega moramo zameriti vladi, da

»Ako proučimo cel budžet vrhovne državne uprave, potem vidimo, da ta budžet jasno kaže, kako malo se vlada briga za to, da bi ustvarila predpogoje za naše finančno ozdravljenje. Predloženi budžet vrhovne državne uprave ne odgovarja zahtevam, katere stavimo do vrhovne državne uprave, in ne vsebuje vseh kreditov, katere bi moral vsebovati. Zaradi tega moram izjaviti, da je naš klub primoran glasovati proti predloženemu budžetu vrhovne državne uprave.«

(Po stenografskem zapisniku Nar. skupščine. l. 1926 V, št. 51.)

Škoda, škoda, da je bilo to lani, 26. februarja 1926, ko se je SLS nahajala v opoziciji. Letos je na vladi in taisti posl. Pušenjak glasuje in odobruje vse, kar je vlada predložila. Vse to je bistveno, neizpremenjeno isto, kar je SLS lani proklamirala in proglasila za pogubo ljudstva in Slovenije!

Politične beležke

O različnih stopnjah svetosti

Ob imenovanju dr. Schaubača za velikega župana je »Slovenec« povdarjal, da je znan kot strogo objektivni sodnik. Z ozirom nato smo objavili notico, ki trdi, da je »Slovenec« s tem pravzaprav žalil ostale sodnike, kajti sodnik mora biti po svoji dolžnosti vsak objektivni in ne more biti kdo manj ali več, četudi ne more postati veliki župan, ker ni bil klerikalni poslanec. Na to našo notico je »Slovenec« takole odgovoril: »Vsi so objektivni, toda tudi objektivnost ima svoje stopnje, eden je bolj objektivni, drugi manj. Saj ima tudi svetost svoje stopnje.« Z isto pravico bi se seveda tudi lahko reklo: Vsi so pošteti, eden več, drugi manj, eden samo laž, drugi pa tudi krađe. Kar se pa svetosti tiče, odkrito izjavljamo, da smatramo vse klerikalce za enako svete. Vsi klerikalci gredo kar živi v nebesa. »Slovenec« odgovor na nam je v enem oziru dobrodošel. Ker podtika sam demokrat, da so pravi glasili kmeta za kvalitativno manj vrednega, politično nezrelega in kulturno zaostalega, ugotavljamo, da smatramo vse slovenske kmete za politično zrele in kulturno napredne, toda volice SLS smatramo za kvalitativno manj vredne, politično manj zrele in kulturno manj napredne kakor volice SDS, ki volijo po svojem svobodnem prepričanju. Lastnem prevdaru, brez komande dušnih pastirjev. To je popolnoma objektivno povedano.

Konkordat, slovansko bogoslužje in klerikalci

Sam pristaši SLS se čudijo, kako je mogoče, da so klerikalci ob vstopu v vlado pristali na vse radikalne zahteve in da si razen par koristarskih koncesij niso izgovorili ničesar, kar bi bilo v korist splošni blaginji. Dobro poučeni klerikalni krogi pa pravijo, da sili klerikalno stranko k tej sramotni ulozi neugoden položaj njenih gospodarskih zavodov, in v gotovem oziru imajo prav. To bi se lahko sklepalo tudi iz imenovanja klerikalnega gerenta pri Mestni hranilnici ljubljanski, čegar naloga naj bi bila z njenimi posojili podpreti klerikalne zavode. Seveda naj bi služili v ta namen tudi razni tajni vlažni fond, o katerih je vsa klerikalni tisk vedel zelo mnogo povedati, za katere pa sedaj klerikalci dosledno glasujejo. Mnogi klerikalni veljaki so razen tega mnenja, da je klerikalna stranka vstopila v vlado iz »višjih« ozirav. Baje se je to zgodilo na blagoslovljen migljaj od zgoraj z namenom, da pripravijo klerikalci ugoden teren za pogajanja radi konkordata

vlada ne uvaža sklepev Narodne skupščine. Že v načelni debati se je povdarjalo, da so naš budžet v celoti, kakor tudi budžeti posameznih ministrstev fiktivni. Črtali ali popolnoma ukinili so se neobhodno potrebni krediti za bolnice, za sodnije, za veroučitelje, za ceste itd. Nato je posl. Pušenjak prešel na druge postavke proračuna vrhovne državne uprave ter posebno glasno zaklical proti vladnim mizam:

«Ali se vlada ne spomni, kar je na razne pritožbe že večkrat obljubila, izenačiti upokojevence v naši državi? Ali se misli prevesti kronske pokojnine v dinarske? (Fr. Kremžar: Zadnji čas bi že bil. — Fran Smodej: Gospodje iz vladne večine sami ne vedo, kaj mislijo.) Naši upokojeenci se leto za leto obračajo na vlado s prošnjami, da bi izboljšala njihovo slabo materialno stanje. Prvo splošno društvo jugoslovenskih upokojevcv v Ljubljani je poslalo vladi obširno spomenico, ki se glasi v naslovu takole: »Znano je, da smo staroupokojeenci gmotno popolnoma propadli in nimamo ne potrebnega perila, ne obleke in čevljev, ker ne krijejo naši pokolninski prejemki niti izdatkov za stanovanje in hrano.« Mislim, da je napis te spomenice jasna in glasna obtožba vlade, da je napis te spomenice dokaz zanemarjanja upokojevcv, ki so dolgo vrsto let služili državi, ki so si pridobili velike zasluge za državo (Kar Škulj: In sami plačali svoje pokojnine!), ki so, kakor je tovarš Škulj dobro povdaril, sami plačevali pokojninske prispevke v dobri valuti. (Franjo Smodej: Vlada spomenice je prebrala ni. Kar Škulj: Morituri vos salutant. Fr. Kremžar: Sedaj umirajo! Ivan Vesjenjak ironično: Zakaj je tako velika larma v ministrskih klopeth? Anton Sušnik: Kje je finančni minister? Franjo Žebot: Imamo opet krizo vlade.) Od strani vlade nismo ničesar slišali, kaj hoče ukreniti in ali hoče ugoditi upravičenim zahtevam naših upokojevcv ali ne. Končno je posl. Pušenjak govoril o dolgovi naše države in je prišel do zaključka:

«Ako proučimo cel budžet vrhovne državne uprave, potem vidimo, da ta budžet jasno kaže, kako malo se vlada briga za to, da bi ustvarila predpogoje za naše finančno ozdravljenje. Predloženi budžet vrhovne državne uprave ne odgovarja zahtevam, katere stavimo do vrhovne državne uprave, in ne vsebuje vseh kreditov, katere bi moral vsebovati. Zaradi tega moram izjaviti, da je naš klub primoran glasovati proti predloženemu budžetu vrhovne državne uprave.«

(Po stenografskem zapisniku Nar. skupščine. l. 1926 V, št. 51.)

Škoda, škoda, da je bilo to lani, 26. februarja 1926, ko se je SLS nahajala v opoziciji. Letos je na vladi in taisti posl. Pušenjak glasuje in odobruje vse, kar je vlada predložila. Vse to je bistveno, neizpremenjeno isto, kar je SLS lani proklamirala in proglasila za pogubo ljudstva in Slovenije!

z Vatikonom, ki se z dosedanjimi »brezverskim« in »krivoveriskim« vladami v Beogradu ni mogel zaključiti v prvi vrsti radi uvedbe slovanskega bogoslužja. Znano je, da se je Vatikan v konkordatnih pogajanjih najbolj upiral obveznosti glede uvedbe slovanskega bogoslužja v naši državi. Znano je tudi, da se je v tem pogledu postavljali klerikalni tisk na stran Vatikana. Ni dvoma, da gre za izigranje slovanskega bogoslužja, kajti, ako bi nam bil Vatikan v resnici dobrohotno naklonjen v tem pogledu, bi ga že sam pred konkordatom uvedel. Gotovo je, da bodo naši klerikalci v vsakem primeru stali na strani Vatikana, ko pride do obnove konkordatnih pogajanj. Gotovo je, da tvori vprašanje konkordata važno točko v klerikalnem programu, zato je pa dolžnost vse poštene jugoslovenske javnosti, da bučno pazi na klerikalno zakulisno igro.

Minljivost klerikalnih načel

Klerikalci so pred 1. februarjem v finančnem odboru dosledno glasovali proti drž. proračunu, in sicer, kakor so trdili, ne zato, ker so bili v opoziciji, ampak iz načelnih ozirav, ker so po svojih izjavah smatrali novi proračun za l. 1926-27 kot škodljiv za splošno državno in narodno gospodarstvo. Ko so prišli v vlado, so zavrgli svoja načela in glasovali v finančnem odboru za proračun, kakršnega je izdelala prejšnja vlada RR. V sredo so klerikalci skupno z radikali glasovali tudi v Narodni skupščini »načelno« za državni proračun in s tem znova potrdili, da imajo sedaj v vladi druga načela, kakor pa so jih imeli prej v opoziciji, ker so za proračun glasovali, ne da bi uveljavili eno svojih prejšnjih načel. To svojo »načelnost« so seveda pokazali tudi že na drug način. Omejevanje oblasne samouprave, odlaganje razpisa ljubljanskih volitev ter vzpostavitev občinske samouprave, razpust celjskega občinskega sveta, komisarjat v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo tvorijo obilje načelnosti klerikalnih avtonomistov. Upokojevanje in premešanje uradnikov, favoriziranje ne-kvalificiranih strankinskih pristašev v drž. službi, preskrbovanje korit klerikalnim agitatorjem tvorijo drugo stran klerikalne načelnosti o depolitizaciji državne uprave. Prav tako, kakor so klerikalci lahko danes načelno proti državnemu proračunu, jutri pa načelno za isti proračun, je tudi z vsemi ostalimi klerikalnimi načeli. Kadar gre za korita, ne odneha pri klerikalcih samo »krščanska moralas«, ampak sploh izginje vsaka moralnost. Prav to je tudi vzrok, da jim je vera samo politicum in da zlorabljajo vero brez vsakih skrupulov v politično-strankarske namene. Namen posvečene sredstva, načela pa lahko vrag vzame.

Naši kraji in ljudje

Odhod generala Živkovića iz Ljubljane

Sinoči je odpoval brigadni general g. Milisav M. Živković iz Ljubljane na svoje novo službeno mesto kot mestni komandant v Novem Sadu. Na kolo-dvoru so se poslovili od g. generala imenom velikega župana mestni svetnik dr. Andrejka, imenom vodne občine ljubljanske g. Šibenik, oficirski zbor

točno vojno in se s svojimi gojenci udeležil številnih bitk. Na njegovo inicijativno in pod njegovim vodstvom so bile lanske leto po srbskem vzoru ustanovljene tudi pri nas strelske družine, katerih vodja je bil in prišel tako v še večji stik z našim ljudstvom, posebno z mladino, ki

z generalom Savo Tripkovićem in odposlanstvom Streljaške družine, katere ustanovitelj in predsednik je bil.

Z generalom Živkovićem je odšel iz Ljubljane zopet eden naših dobrih prijateljev, ki smo ga visoko cenili. Prišel je v Ljubljano leta 1921, kot komandant ljubljanskega vojnega okruha in postal kasneje pomočnik divizijskega komandanta. Vsled svoje organizatorične talenta je bil še takoj po balkanski vojni imenovan za komandanta podoficirske šole, ki jo je vodil tudi med sve-

ga je zelo čislala. Baš radi tega so mu priredile pred njegovim odhodom na novo službeno mesto v Novi Sad slovenske streljaške družine v nedeljo zvečer krasno odhodno in Sokolskem domu na Viču. Major g. Jaklič mu je imenom slovenskih strelcev izročil pri tej priliki krasno diplomu, na kateri so bile prilepljene planike s Krna, kar je g. generala zelo razveselilo. Strelci so priredili tudi več živih slik, prikazujočih osvoboditev slovenske zemlje, ki naj bo ideal slehernega slovenskega strelca.

Razmere na slovenskih železnica

Nezadostni krediti. Grozi zopet redukcija. — Reden promet v nevarnosti.

Oblastni odbor Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani je na svoji plenarni seji dne 9. marca po izčrpi presoji razmer na slovenskih železnica ugotovil sledeče:

Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je glede na neodgovarjajoče kredite v posameznih partijah in pozicijah ministrstva za promet na izrednem kongresu sprejelo posebno resolucijo radi povišanja neobhodno potrebnih kreditov. Razen tega je Udruženje s posebno vlogo na ministrstvo za promet obrazložilo, v koliko so posamezne partije in pozicije nezadostne v proračunu generalne direkcije drž. železnice.

Na podlagi dejstva, da je bil proračun ministrstva za promet v finančnem odboru Narodne skupščine sprejet, je generalna direkcija pričela dodeljevati kredite za leto 1927-28, posameznim direkcijam, vendar so krediti direktorije Ljubljana za njeno območje nezadostni in absolutno ne odgovarjajo dejanskim minimalnim potrebam.

Vsled tega preti zopetna redukcija osebja, ker ima direktorija po mišljenju 7 eksekutivi. V direktoriji sami se imr reducirati okoli 200 nastavljenega osebja, ker ima direktorija po mišljenju ministrstva in generalne direkcije preveč osebja in ji vsled tega niso nakazani krediti za dosedanje število osebja. V eksekutivi pa je nakazanih za prometno, vzdrževalno in strojno službo za delavce okoli 30.000.000 Din prema lo po sedanjem lanskega leta že reduciranim staležu eksekutivnega delavstva. Vsled tega preti zopetna redukcija delavstva v izmeri najmanj 2300 delavcev. Vrh tega naj se reducirajo tudi mazce.

Delavnici Maribor je nakazanih okoli 24.000.000 Din za delavstvo, čeprav je dejanska potreba najmanj 33.000.000 di-

narjev pri sedanjem številu delavstva. Torej bo potrebno izvršiti tudi v delavnici redukcijo delavstva v precejšnjem številu.

Sodeč po pripravih v generalni direktoriji državnih železnice se ima sprovesti redukcija, ker najbrže v specialni debati v Narodni skupščini za ministrstvo za promet ne bodo sprejeti nikak poviški kreditov potom amandmanov.

Redukcija osebja v direktoriji bi pomenila administrativno-upravni zastoj vsega dela in bi se direktno uvaljala v dosedaj priznani najboljši poslujočo direktorijo nered in anarhija. Redukcija eksekutivnega osebja pa bi brezposojno značila propast prometa v Sloveniji. Dejansko so vse službene eksekutivne enice v območju direktorije Ljubljana najhujšemu normalne in je redukcija nemogoča, ako hočemo imeti promet vlakov v sedanjih izmeri. Že sedaj je nevdržan v eksekutivi predpisani 8urni delavnik, ker je premalo osebja. Ako pa se eksekutivno osebje še reducirira, potem bo potrebno zmanjšati število vlakov, odpraviti na posameznih progah nočno službo itd. Zmanjšanje delavskih mezd pa v očigled dejanskim razmeram v Sloveniji sploh ne more priti niti v razgovor.

Oblastni odbor UJNZB Ljubljana apelira zato javno na vso slovensko javnost, politične stranke in gospodarske korporacije, naj zastavijo vse sile, da se še pravočasno pri specialnem pretresu proračuna ministrstva za promet potom amandmanov zagotovijo potrebne vsote za direktorijo Ljubljana in s tem obvaruje ne samo slovenske železničarje, temveč tudi vso Slovenijo občutne in neizbežne gospodarske škode.

DANES
Miss Europa
Stefica Vidačič
Danes ob 4. pol 6. pol 8. in 9.
"KINO DVOR".

Pasja steklina v laškem srezu

V laškem srezu sta se pojavila v kratkem času dva slučajna pasje stekline. Dne 25. februarja se je priklatil stekel pes z znakom iz občine Zbelovo (srez Konjice), ki je spetoma ogrizel v celjskem in laškem srezu večje število psov, v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah, kjer ga je s puško ubil ondolni posestnik in gostilničar g. Fr. Der-novšek; dne 6. marca pa se je priklatil po potu iz Zidanega mosta do hrastniške železniške postaje zopet stekel pes, čiste volčje pasme, brez znamke, ki je tudi ogrizel nekaj psov, in ga je ustrelil g. Ludvik Urbajš iz Krnice. Oba psa, sta gotovo ogrizla večje število zdravih psov, za katere se ne ve in se je bati, da se bo pojavila steklina v večjem obsegu. Zato se opozarja prebivalstvo, naj se drži strogo predpisanih odredb, zlasti glede strogega pasjega kontumaca, ker samo na ta način je mogoče preprečiti širjenje nevarne bolezni in nesrečne slučaje ujedov ljudi od steklih in okuženih psov.

Mariborski občinski svet

Maribor, 10. marca

Po otvoritvi seje je razpravljaj občinski svet najprej o predlogu socialistov, ki so interpellirali župana, kako da je tajništvo SKS izreklamiralo iz volilnega imenika pri zadnjih volitvah več volilcev radi nepravilnih uradnih odjav. V to svrhu naj se izvoli 7članski odbor, ki bo zadevo preiskal. Predlog je bil izročen odseku.

Prebivalci Petrovega sela okoliške občine Krčevina so zaprosili za priklonitev mariborski občini. O tem je razpravljala tudi občina Krčevina, ki se je izrekla za priklonitev, toda le pod pogojem, da ne bo plačevala Krčevina višjih davščin. Mestna občina je vprašala tudi okrajno glavarstvo za mišljenje o zadevi. Občinski svet je danes soglasno sklenil, da je v načelu za priklonitev vseh okoliških občin, toda seveda po samo ob sebi umljivem načelu enake pravice, enake dolžnosti. Sprejet je bil tudi predlog socialistov, naj se skuša doseči za prihodnje občinske volitve čisti proporc. Nadalje mora občina do prihodnje seje uređiti načelno vprašanje, kdo plača tako zvalno dinarsko davščino v slučaju, da plačajo prireditelji gotovo odstopnino v javnih lokalih gostilničarjem, ker je nastal konkretni spor med nekim društvom v Götzovi dvorani.

Zavetišče za brezposelne naj se namesti kje drugje in ne v mestni okrožnici, ako ne bo prišlo do gradbe delavskega doma. Podpora brezposelnim bo delila občina na ta način, da bo uporabljala brezposelne za produktivno delo in bo plačevala tudi mezde iz fonda za brezposelne na račun gradbenega urada.

Zadruga Mojmir dobi v najem zemljišče v magdalenskem predmestju v svrhu postavitve barake za deložirance. Plačala bo za najem samo skromno priznanilo. Pri lanskem ogledu mariborskih hiš so komisijske dognale razne higienske nedostatke, posestniki hiš bodo pozvani, da to popravijo.

Regulacijo ceste ob Brodu bodo izpeljali na ta način, da bo Motherjeva cesta podaljšana do tovarna s prispevki obeh tovarna in je občina votirala za nakup zemljišča 10 tisoč dinarjev.

Mestna planina dobi nov aparat, s katerim bo pridobivala iz 100 kg premoga od 100 do 120 kub. metrov plina, dočim je sedaj dobivala le 78 kub. metrov plina. Letni dohodki planarne se bodo s tem zvišali za 69.000 Din.

Povodom prošnje nekega interesata je občinski svet znižal mestno davščino za enotonske tovorne avtomobile z značno pnevmatiko na 1.000 Din letno. Ravno tako se znižala doklado na poslaenje žganje. Pri občini se je zglasilo več reflektantov za Joštovo posestvo pri Urbanovi ulici v smeri proti Kamnici. Občinski svet bo tamošnji prostor prodajal pod običajnimi pogoji in za ceno 8 Din za kvadratni meter, da povzdičuje gradbeno akcijo.

Mestni proračun je prišel iz ravnostezja, ker so uradniki oproščeni 10% gostastine. Da se spravi proračun končno v red, se bo vršila čez teden dni zopet posebna seja občinskega sveta. Občina poslej ne bo izplačevala podpor raznim društvom. Državna podpora za gradnjo uradnih hiš men-

Danes ob 4., 6., 8. in 9. uri.

Dvojni program:

MISS EUROPA

ŠTEFICA VIDAČIČ

Aktualni film v Fanametovem tekmo-vanju, v glavni vlogi Stefica Vidačič. Razkošna Caligari reduta na Dunaju. Zanimivi posnetki iz Budimpešte in Zagreba.

LOGARJEVA SREČA

Lovska veseliga, v glavni vlogi Xenia Desni, Carl de Vogt, Livio Pavanelli, Franc Glawatsch.

LJUBLJANSKI DVOR

kino

Telefon 397

Sodeluje umetniški orkester.

da v Mariboru ne bo izčrpana, radi česar bo občina zaprosila, da se prostanek iz-roči njej, ki bo s tem gradila stanovanja državnim uradnikom.

Sedila je tajna seja, v kateri so razpravljali tudi o avtobus prometu mestne občine. Dosedanji promet je izkazal na progli proti Celju po 14.000 Din, v Dravski dolini pa 4.000 Din. Tu namreč vozijo sedaj samo do Selnice. Pokazala pa se je potreba po novih avtobusih, in sicer je potreben za progo Maribor-Celje, eden za progo St. Ilj-Ruše in eden za rezervno. Že kupljeni veliki avto je izven prometa, ker veliko županstvo ne pripusti vožnje bale radi ogroženja mostov na državnih cestah. Občinski svet je sklenil, da kupi za enkrat samo en nov mali 1 in pol tonski avtobus, da poskusi tudi tkov. hotelsko tipo. Mestni svet pa bo izdal pravilnik za avtobusni promet. V tajni seji je še sklenil občinski svet znižati najemnino najemniku mestnega k'na.

100 let stara Ljubljanka

V sredo, ob 11. ponoči, je izdihnila v Gosposki ulici št. 7. v Ljubljani svojo dušo najstarejša ljubljanska meščanska in najstarejša Ljubljanka vobče, dne 2. maja 1827 rojena gospa Hedvika Finz, vdova po znanem nekdanjem ranocelniku g. Francu Ks. Finzu, ki je umrl že pred 20. leti. Pokojnica bi torej dosegla dne 2. maja ravno 100 let, toda usoda ji ni naklonila, da bi slavila svoj 100. rojstni dan, česar se je tako veselila.

Gospa Finz je bila do zadnjega sveža in čila ter je kaj rada pripovedovala o starih časih, o stari Ljubljani in starih ljudeh. Vsako leto na poletje se je posebno veselila spremembe v svojem monotonem življenju, ko je odhajala s sinom Benom in hčerko Zofijo na počitnice na deželo. Se pred par dnevi je igrala doma tarok, kmalu nato pa zbolela na oslabljenju srca in jo je kmalu ugrabila bela zena.

Pokojnica je bila hči gimnazijskega profesorja Frana Heinricha, ki je bil obenem tudi urednik stare »Laibacher Zeitung«. Z očetom sta takrat stanovala v lastni hiši na Poljanah št. 8, kjer je imel v bližini hišo ter je tamkaj tudi večkrat stanoval advokat in Prešernov mecen dr. Chrobat. Kakor mnogi takratni slovenski inteligenti, je bil iste čase tudi naš veliki pesnik sodružnik »Laibacher Zeitung« ter je tako čestokrat posecal očeta pokojnice v njegovi hiši, kjer je videl tudi takrat mlado in zalo domačo hčerko. Prešeren je bil takrat navadno v družbi Koryuta in drugega poljskega emigranta Horodyskega ter so čisto hodili h Chrobatu, kjer so radi na dvorišču kegljali, pri čemer jih je mlada Hedvika rada opazovala. »O.« je dejala Hedvika večkrat svojim domačim, »Prešeren je bil lep mož in rad vesel! Bil je visoke postave, precej blede obraz, velikih, temnih las in temnih oči. In zelo sem ponosna, da so mi on in njegovi tovariši napravili celo nekajkrat podoknico ter zapeli ono: Luna sije...«

Pogreb najstarejše Ljubljanke se bo vršil danes popoldne iz hiše žalosti v Gosposki ulici št. 6. Bodi ji lahka domača zemljica, žalujočim naše iskreno sožalje!

S smučmi na Zugspitze (2964 m)

V soboto in nedeljo dne 12. in 13. t. m. predvaja ZKD v prostorih kina Maticice izredno lep 5 dejanski film, ki nam prikazuje v prekrasnih slikah vso naravno krasoto belega sveta in lepoto zimskega sportnega življenja. V filmu vidimo gorske pokrajine ob tirolsko-bavarski meji, ognjenice v visokim sneženim plaščem, nadalje vse načine zimskega sporta in veselja, ki ga goji tako mladina kakor tudi odrasli ljudje. Tu vidimo vse panoge zimskega sporta od zabavnega in prijetnega sankanja malih otrok do najnapornejših smučarskih izletov po nevarnem alpskem terenu. Izredno zanimiv je smučarski izlet na najvišji vrh Nemčije Zugspitze; tura je skrajno nevarna in opasna, zahteva izredno dobro treniranega alpskega smučarja.

Priporočamo ogled velenanimivega filma vsem ljubiteljem narave in zimskega sporta, zlasti tudi mladini in dijaštvu. Glede na predstoječo alpsko tekmo s Kredarice, ki jo priredi JZSS na velikonočni ponedeljek, je film še prav posebno zanimiv.

Izven sporeda predvaja ZKD za mladino tudi ljubko pravljico o zlati predci.

Predstave se vrše v sledečem redu: V soboto dne 12. t. m. ob 14.30, šolska predstava za mladino in dijaštvo, za ostalo publiko predstave v nedeljo 13. t. m. ob 9.30 in 11. dopoldne. Vstopnice v predprodaji pri blagajni kina Maticice.

Malo več usmiljenja

Rozalija Mirnik, posestnica iz Trnoveli pri Celju, je šla v nedeljo proti večeru po svojem možu, ki se je mudil v Bukovem žaku. Nesrečnica je bolehal na padavici. Ko je prišla v bližino hiše Nikolaja Ferjanca na koncu vasi Trnovlje, ji je postalo nenadoma slabo. Umaknila se je zato v Ferjančevo hišo, kjer so jo potem položili na dvorišču na tla. Stara in boleha revica je ležala tamkaj na dežju vso noč brez vsake pomoči. Nihče se ni zmenil zanjo. Sele naslednje jutro so jo prenesli v Ferjančev hlev — že mrtvo. Njen mož in sin sta jo sicer takoj, ko sta bila obveščena o dogodku, prepeljala domov in poklicala zdravnika iz Celja, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Revica je umrla baje samo vsled tega, ker je v božastem napadu ležala vso noč brez vsake pomoči na dežju.

Nagla smrt na trgovskem potovanju

Dne 9. t. m. je na povratku iz Ptuja izstopil v Sv. Jurju ob j. ž. trgovec s prasiči Franc Lukan iz Trznia in nameraval prenočiti v neki tukajšnji gostilni, kjer je vedno ostajal na kupčijskih poth. Pri večerji je kazal sogostom neke cvetlice, ki naj bi ga ozdravile dolgotrajne bolezni. Nameraval se je prijel za glavo in začel tožiti, kako ga boli, v par trenutkih nato pa je že klonil in bil je mrtev. Poklicani zdravnik je ugotovil možgansko kap. Zapuščena žena in otroke.

Pred sodniki

Dva velika neprikrpava sta Vinko Jerala iz Gline pri Viču in Anton Jevšenak iz Konjice. Oba sta bila že nešteto krat obsojena radi tatvine. Jerala je prešel že šest let in tri mesece v zaporih in bil na Rakovniku v poboljševalnici. Jevšenak je še večji znanec kazalnice, kjer je prebil nad 18 let. Poleg tega je bil med vojno kaznovan pri vojaškem sodišču v Gradcu radi tatvin na dosmrtno ječo, ki jo je zapustil ob prevratu. Jerala je prejel januarja meseca daljšo kazen v mariborski kazalnici. Nekaj časa je delal v Framu, a kmalu odšel in se potepal okoli. Koncem januarja je vdrl v hišo posestnika Oepka v Podkrajju pri Radečah in mu pokradel večjo množico obleke, zlatnine in denarja. Drugi dan sta se šla z Jevšenakom in rajala proti Zagrebu. V Vidmu sta vlomila v hišo posestnika Jenčiča in zopet pokradla večjo množico obleke. Hotela sta svoj plen odnesti v košu, a ju je zapazil neki sosed, ki je alarmiral Jevšenikove. Začel se je lov za tatitama, dokler ju niso prišli. Jevšenik je poleg tega nekaj časa preje nepovabljen vstopil v stanovanje nekega železničarja z namenom, da ga okrade. Zanj je zanimal ta namen in trdil, da je hotel le malo porevidirati. Oba čedna hlika bosta sedaj zopet za nekaj časa spravljena na varno. Jerala je dobil od celjskega sodišča 18 mesecev težke ječe, Jevšenak pa 2 leti. Po kazni bosta oba oddana v prisilno delavnico v Stari Gradnici.

Več ljubljanskih gospodov je napravilo za novo leto izlet v okolico. Ko so se pozno ponoči vrnili z vozom, so jih ustavili blizu Sneberja fante. Vaški junaki so bili že precej navdušeni valed zaužitega vinca in zato se jim je kar zadelo, da Ljubljanci pijejo na korajžje in aufbiksajo. Nekri gospod izmed družbe je jel fante miriti in potolažiti so se; samo Ferenc je poskusil svoj pipec na hrbtu gospoda Dolefa. Sedaj pa mu je že žal, saj se bo moral preseliti za 14 dni z dežele v ozko jetniško celico.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Petek, 11.: »Triglavska bajka«. B.
Sobota, 12.: ob 15.: »Ugrabljene Sabinke«. Dijaška predstava po zniž. cenah. Izv.
Nedelja, 13.: ob 15.: »Danes bomo tihi«. Ljudska predstava po zniž. cenah. Izv.

Ljubljanska opera:

Petek, 11.: »Večni mornar«. C.
Sobota, 12.: Zaprti.
Nedelja, 13.: »Tajda«. Premijera. Izv.

Mariborsko gledališče:

Petek, 11.: ob 15.: »Pepelka«. Šolska predstava pri najnižjih cenah.
Sobota, 12.: »Tovariši«. Uradniška predstava. Kuponi.
Nedelja, 13.: ob 15.: »Za narodov blagor«. Kuponi. Ob 20.: »Vesela vdova«. Kuponi

Sentjakovski gledališki oder

Sobota, 12.: ob 20.: »Mešetariji s slavo«. Gostuje članica Nar. gledališča gđ. M. Danilova — stoti nastop g. A. Gnidovec.
Nedelja, 13.: ob 20.: »Mešetariji s slavo«. Gostuje članica Nar. gledališča gđ. M. Danilova.

»Večni mornar« za abonente reda C. V petek 11. t. m. se poje v ljubljanski operi Wagnerjeva opera »Večni mornar« za abonente reda C, drama pa uprizori isti večer Golijevu igro »Triglavska bajka« za abonente reda B.

Premijera Sattnerjeve »Tajle« se vrši v nedeljo 13. t. m. ob 8. zvečer v ljubljanski operi. Libreto za to izvršno slovensko opero je napisal prof. Pregelj, znan novelist in romanopisec. Snov je zajel iz onih časov, ko so ljudje iz naših krajev romali v daljino Kompostelo na Španskem. Prvo dejanje opere se vrši ob naši obali na Jadranskem morju; drugo nam slika prizor s potovanja naših romarjev, ko morski razbojnik napade njihovo ladjo Santa Fe; tretje dejanje pa se vrši pred impozantno katedralo v Komposteli. Naša opera se je za to premijero kar najvestneje pripravljala, posamezne vloge v delu so zasedene z najboljšimi slovenskimi pevci, poskrbelo se je tudi za dostojno odsko opremo celotnega dela. Delo je pripravljalo od vsega začetka in ga tudi dirigiral ravnatelj opere Mirko Polič, režijo vodi prof. Šest. Gledališki slikar Skrušny pa je naslikal dekoracije po načrtih scenografa Vavpotiča.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto, dne 12. t. m. ob 3. popoldne se vrši v ljubljanski drami dijaška predstava.

Na sporedu je Schöntanova komedija »Ugrabljene Sabinke«. Delo je napisano v velikansko gledališko rutino. K predstavi ima dostop tudi drugo občinstvo.

Nedelja 13. t. m. mariborskem gledališču. V nedeljo 13. t. m. popoldne se uprizori v Mariboru Cankarjeva vrlo uspešna komedija »Za narodov blagor«, zvečer pa priljubljena opereta »Vesela vdova«.

Sentjakovski gledališki oder uprizori v soboto 12. in nedeljo 13. marca igro »Mešetariji s slavo«. Stvar je pred par tedni dosegla na Dunaju sijajen uspeh. Da omogoči predstavo, je dovolila uprava Narodnega gledališča, da sodeluje iz prijaznosti mesto obolevte članice našega odra gđ. Mira Danilova v ulogi Germaine. V tej izri proslavi svoj stoti nastop gosp. Ante Gnidovec. V ostalih ulogah nastopijo gđ. Karus, Košak M., Škerlj, Lavrič, Blaž, Pleničar in gđ. Mihaelova, Jerajeva in drugi.

Gđ. Poženelova igra na svojem koncertu v ponedeljek 14. t. m. tudi Severacove »Baigneuses«. Ta skladba tvori popoln kontrast »Cohn de Cimettiere«. Je polna življenja, krasnih ritmičnih zamislov, ki so izredno ljubki in grajevozi. Solnčna svetloba je očarala komponista in v njegovi domišljiji je oživela morska obala, na kateri se pojavijo dražestne morske dekle. Začuje se tudi petje lepih Katalonk, ki kličejo v daljavo sosednjim Albertam. Komponist je ves zadavljen v svojo vizijo. Skladba je izredno slikovita ter ena najlepših točk francoske klavirske literature. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Beethovnova IX. simfonija v Ljubljani

Dva velika naša kulturna činitelja sta se združila, da proslavita stoletnica smrti velikega skladatelja Beethovna in se s tem pridruži ostalim koncertnim prirediteljem sveta, ki so to leto posvetili spominu velikega genija. Glasbena Matica in Udruženje godbenikov sta združila svoja orkestra in svojo zbor ter oboje pomnožilo z odličnimi privatnimi godbeniki. Snovi se je vršilo prvo izvajanje Beethovnevega največjega in najpomembnejšega dela pod taktirko opernega ravnatelja M. Poliča; prihodnjo soboto pa bomo čuli isto delo v popolnoma drugi zasedbi in pod vodstvom dr. Cerina. Težko bo reči, da se nismo z vsemi močmi oddolžili spominu velikega skladatelja; vzile temu pa je bilo to cepljenje moči vendarle odveč in izbežno in morda bi bilo bolj smoteno, obrniti pažnjo tudi na druga dela... pa o tem prihodnjiki.

IX. simfonijo je izvajal dokaj močan orkester (obljubljenega kontratista sicer le ni bilo), ki je bil vsem tehničnim problemom simfonije kos. Solistične parte so zapeli gg. Zaludova (sopran), Škerlj - Medvedova (alt), Knitl (tenor) in Beletto (bas), zbor pa je sestajal iz mešanega zbora Glasbene Maticice in opernega zbora. Pred koncertom je imel kratek nagovor dvorni svetnik dr. Mantuani. Velika Unionska dvorana je bila napolnjena prav do zadnjega kotička in publika jako zainteresirana. I orkester i

zbor (ki ga je naštudiral ravnatelj konservatorija gosp. M. Hubad) sta se v vsakem oziru odlikovala ter svoje nemalo težke partije izpeljala vzorno. Z interpretacijo gosp. Poliča se ne morem strinjati: preveč je bila sodbna, morda celo malo teatralna in vse premalo utemeljena v duhu Beethovneve in njegove dobe. Toda o tem posebej. Čuli smo moderno IX. simfonijo in pri tem je posebno odreket tretji stavek v svoji klasični umerenosti, medtem ko sta se prvi in zadnji stavek bolj prilagajala modernemu čustvovanju, dasi ga po svoji strukturi ne moreta izrpati. — Mnogoštevilna publika je nagradila izvajalce z bogatim aplavzom in nekaj venci.

L. M. 8.

Izjava gledališkega upravnika. Upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani g. Kregar nas prosil, da objavimo sledeče: Na proteste, kritike itd., objavljene o priliki mojega imenovanja intendantom, nimam časa niti volje odgovarjati. Posli, katere imam momentano reševati, so nujni in tako važni za eksistenco našega Narodnega gledališča, da me povsem absorbirajo. Bom pa na razpolo dim te neodložljive posele in tako dobim priliko in čas aktivno poseči v kulturno delovanje našega gledališča ter ga po svojem preprčanju usmeriti. Pri tem delu pa računam na sodelovanje vseh onih, katerim je naše gledališče in njegov prosep važnejši od osebnih simpatij in ambicij. — Ing. Rado Kregar l. r. upravnik

Domače vesti

* **Osebnosti v pošti.** S krajevin ukazom z dne 8. t. m. so bili s polnimi službenimi leti upokojeni: pri pošti Ljubljana I. upravnik Vrtovec Jožko, pri pošti Maribor ravnateljstvo, tajnik Antona Wolf in Ivan Blacani, upravnik ljubljanske kolodvorske pošte Pogačnik Matevž, upravnik mariborske kolodvorske pošte Novak Josip, upravnik v Celju Mirnik Anton, upravnik v Ptuj Velepič Ivan, upravnik (začasni) ljubljanske glavne pošte Ivan Junc; poštna uradnika v Mariboru Ostojčič Pavel in Beltram Kazimir. S krajevin ukazom z istega dne se imenujejo: Za upravnika ljubljanske glavne pošte Kobč Jakob, za upravnika ljubljanske kolodvorske pošte Čof Ivan iz Kranja, za upravnika v Celju Boc Anton, za upravnika mariborske kolodvorske pošte Klemenčič Anton ter za upravnika v Ptuj Smolč Anton.

* **Izpremembe v državni službi.** Vladni svetnik Rajko Svetek, okrajni glavar v Novem mestu, je premeščen v Ljubljano in imenovan za referenta pri velikem županu ljubljanske oblasti. Premeščena sta nadalje gozdarski referent Ferdinand Ferjančič iz Ljubljane in Kranj, gozdarski svetnik Cvetko Rožič pa iz Kranjske gore na Bled k tamkajšnji šumski upravi. Poštni uradnik Ivan Mlač pri poštne uprave Ljubljana I. je imenovan za tajnika pri poštni direkciji v Ljubljani. Pripravnik Vilko Prelovec je imenovan za geometra pri katasterski evidenci v Celju.

* **Iz šumarske službe.** Upokojen je srezki Šumar v Kranju, g. Ferdinand Ferjančič, Cvetko Božič, šumarski svetnik v Kranjski gori pa je imenovan za šefa šumarske uprave na Bledu.

* **Z ljubljanske univerze.** Stevilno asistentov, ki so na ljubljanski univerzi je v načrtu državnega budžeta za prihodnje proračunsko leto znižano od 34 na 20 mest. Znatno bo znižano tudi število pomožnih asistentov.

* **Na realni gimnaziji v Novem mestu** je razpisana služba direktorja. Pri ravnateljstvu svojega zavoda naj vsak prosilec odda prošnjo najkasneje do dne 9. aprila.

* **Himen v Novem Sadu** se je poročil žandarmerijski kapetan g. Vinko Rom iz Celja z gospodično Jeleno Gabrini, hčerko tamkajšnjega stavbenika.

* **Gripa v ljubljanski oblasti.** Glasom zdravstvenega izkaza o gibanju nalezljivih boleznih v ljubljanski oblasti je od 15. do 21. februarja ostalo na gripi bolnih 62, na novo jih je obbolelo 245, ozdravelo jih je 46, v bolnišniški oskrbi pa jih je ostalo 261 in sicer v okraju Brežice 147, Črnomelj 45, Novo mesto 36, Laško 19, Logatec 7, Kamnik 6, Kočevje 1.

* **Poštniška prostost Ornitološkega zavoda v Ljubljani.** Uradno se naznana, da je Ornitološki zavod (observatorij) v Ljubljani državna ustanova in kot taka oproščena poštne plačila za navadna (nepriporočena) pisma, katerega predaja v pošlji, ki služijo svrham zavoda, na brezposojno poštnino prosta oblasti, uradi in ustanove ter na državne in umetniške zavode, če ima ta korespondenca pripombo »V pošlji ornitološkega zavoda, poštnine prost«.

* **Smrt starega vrtnarja.** V Ivanjki v Slavoniji je umrl te dni v starosti 88 let Franjo Sekereš, ki je živel dolgo vrsto let samo od pridelkov svojega vrta. Bolehal je že dalj časa. V ponedeljek popoldne pa se je dvignil z bolniške postelje, šel v vrt ter rekel s slabotnim glasom: »Hvala ti, moj vrt, za vse, kar si mi dal!« Nato se je vrnil v sobo in uro pozneje umrl.

* **Zasebna korespondenca na pošto hranilnico.** Po ministrski odločbi so zasebniki za svoje dopise, ki jih pošiljajo poštne hranilnici, oproščeni samo poštne plačila ne pa tudi priporočilne.

* **Sibirski dobrovoljci iz I. jugoslovenskega polka** v Tomsku, ki so prijavili do 11. nov. (29. okt.) 1918, naj se takoj javijo odboru jugoslov. dobrovoljcev v Mariboru. (Acim Jurčič, učitelj Aleksandrova c. 57). Pred sprejetjem novega zakona o dobrovoljcih se bo zavezal odbor, da se tudi ta skupina prizna.

* **Nove proge telefonskega prometa.** Po odločbi ministrstva pošte in brzojava so bile večerj otvorene nove proge za telefonski promet med Petrinjo in Gradcem, nadalje med Senjem, Trstom in Benetkami ter med Konjavnico in Trstom.

* **Donava in Sava naraščata.** Hidrotehnična postaja v Beogradu je prešla od vseh hidrotehničnih postaj v naši državi poročila, da Donava in Sava naraščata, vendar pa ni pričakovati poplave, ker je naraščanje normalno.

* **Kozjakovo pogorje nad Dravo.** (Praktičen vodnik po Mariboru, Dravski dolini, Kozjaku, Radlaji in Kozenjaku.) Spisal Rudolf Badura 1927. Izdala in založila Mariborska podružnica SPD, tiskala Delniška tiskarna v Ljubljani, Cena 12 Din. Marljivi naš pisatelj turističnih knjig Badura nas je zopet presenetil z novim delom. To je že sedmo njegovo delo v tej stroki. Vodi nas po krajih severno od Drave, ki so bili do prevrata najbolj izpostavljeni germanizaciji in spadajo še danes med najmanj znane in še manj posečene v Sloveniji. Naši turisti posejajo ponajveč le južne in Savinjske Alpe pa Karavanke, morda še Pohorje, v pokrajini okraj Drave ob avstrijski meji pa le redko zalde noga slovenskega turista. Da vzbudi tudi za te kraje zanimanje v slovenskih turistovskih krogih, to je namen največjega delca Rudolfa Badure. Knjižica je razdeljena v dva dela: v splošni in topografski del. V splošnem delu podaje pisec najprej navodila za uporabo vodnika, na to pa nasvete glede dohoda v Kozjakovo pogorje, glede oprave in opreme, potnih načrtov in obsejane turistovske prometa, končno pa govori o Kozjakovem pogorju samem in o turizmu. Topografski del obsega Maribor z okolico in zapadni

pas Slovenskih gor. Sestavljen je po vzorcu pisčevega »Vodiča kroz Slovenijo« samo kakor se zdi, še bolj skrbno in izpopolnjeno. Posebno natančno je opisan Maribor. Tu najdeš vse, kar bi te lahko zanimalo ali za kar bi rad vedel. Baedeker v tem pogledu daleč zaostaja za Badurinim delom. Prav tako točni in skrbni so tudi opisi izletov iz Maribora in krajev ob Dravi navzgor in Slov. gor. Tu dobiš vse potrebne podatke o Rušah, Fali, Ribnici, Gor. Kapli, Vuhredu, Maronberku, Vuzenici Muti, Dravogradu, St. Ilju in kakor se že imenujejo vsi ti kraji in vsi v tem pogorju, sploh vse, kar bi lahko zanimalo tega ali onega potnika-turista. Knjižica je prirejano kazalo krajev in imenik turistom priporočljivih hotelov, gostiln in podjetij. Kakor vsa prejšnja pisčeva dela se tudi ta knjižica odlikuje s svojo preglednostjo in točnostjo, vidi pa se ji tudi, da je pisana s potrebnim strokovnim znanjem, predvsem pa z ljubeznijo do stvar. Knjižico lahko priporočamo.

* **Smučarski izlet na Krivac** priredil smučarski odsek SPD dne 12. t. m. Odhod iz Ljubljane s popoldanskim vlakom ob 14.10 (2.10). Povratek iz Kamnika s posebnim večernim vlakom. Vabljeni so na ta izlet smučarji vseh klubov.

* **Hmeljarsko društvo za Slovenijo** v Zalcu ima redno glavno skupščino v nedeljo, dne 13. marca v dvorani g. Robleka v Zalcu po sledečem dnevnem redu: 1.) Pozdrav in otvoritev. 2.) Letno poročilo. 3.) Letni račun. 4.) Razprava o obrambnih sredstvih zoper hmeljske škodljivce. 5.) Prodaja sadežev. 6.) Oznamenovalnica za hmelj v Zalcu 7. Poročilo delegatov na konferenci v Beogradu dne 6. marca 1927. 8.) Slučajnosti. Začetek, točno ob 9. dopoldne.

MODERNA DUBARY

Po romanu Ludvik Biro. Ljubavne avanture kralja in male pariške subrete v glavni vlogi

MARIJA CORDA

PRIDEI

* **Smrt vsled stekline.** Koncem meseca januarja je pri Sv. Barbari v Slovenskih gorah domači pes uriznil nekega tamkajšnjega posestnika. Nikdo ni slutil, da je bil pes stekel. Ogrizel je tudi enega konja ter je pozneje poginil. Te dni pa so se na gospodarstvu pojavili znaki stekline. Umrl je v groznih mukah. Konja in vola so ubili.

* **Sarajevska policija streljala na papirnatega krokodila.** V Sarajevu so v sredo zvečer v ulici Belave srečali pasanti skupno vojvodo, ki so pripovedovali, da so videli v sosedni ulici ogromno kačo. Neki narednik je trdil, da je mahlen krokodil. Zadevo so takoj prijavili policiji, ki je odposlala dva oborožena stražnika, da pogledata, kaj je na stvari. V mrčni ulici sta stražnika res zagledala čudno zver, ki se začela streljati nanjo. Ko sta mislila, da je zverina že mrtva, sta se ji previdno približala ter na veliko svoje začudenje ugotovila, da je to bil krokodil — iz papirja, ki ga je neki šaljivec prav dobro izdelal in kot strašno postavil na ulico.

* **Zaradi umora šest mesecev ječe.** Pred sodnim stolom v Subotici se je vršila v torek obravnava proti ženi Stefani Hubički, ki je pred Božičem umorila svojega moža ter potem zadevo takoj prijavila tamkajšnji policiji. Hubička je bil bogat posestnik v Ludošu, bil pa je velik pianec, ki se ni brigal za svojo rodbino ter je zapravljval svoje premoženje v družbi zloglasnih žensk. Ko je dva dni pred Božičem po štiridnevem pijančevanju prišel pijan domov, mu je hčerka očitno njegovo neredno življenje, nakar jo je oče začel pretepati. Mati je prihitela hčerki na pomoč ter je s kladivom udarila moža po glavi. Poškodba je bila težka; Hubiček je še istega dne umrl. Zaslisane priče so izpovedale v prilog obtožnici, ki je bila z ozirom na mnoge olajševalne okoliščine obsojena samo na šest mesecev ječe. Obtožena žena je bila izpuščena na svobodo, dokler obsojda ne postane pravomočna.

* **Tragičen samomor.** V Subotici se je v sredo popoldne obesila v svojem stanovanju žena tamkajšnjega krznarja — Ana Spitzer. Spitzerju je bilo odpovedano stanovanje. Žena njegova je že par mesecev iskala drugo stanovanje, a brez uspeha, vsled česar je rekla svojemu možu, naj še on poskusi srečo. Mož je odšel s sinom v mesto, medtem pa je žena v stanovanju izvršila samomor. Ko se je Spitzer vrnil in hotel povedati ženi, da je že našel stanovanje, je bila žena že mrtva.

* **Chypro krema Calderara je najboljša.**

NOGAVICE

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

PLANINKA

MR. BAHOVEC

Za Celje: lekarna Mr. Arko.

Za osvežanje krvi izborna deluje naravni »Planinka« zdravilni čaj. Cena Din 20.—. Izdeluje lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana, generalni depot za Maribor lekarna Mr. Ph. I. Vidmar. Za Ptuj: Mr. Orožen. 98/III

Iz Ljubljane

* **Dve Beethovnovi »Deveti«.** Od uvažene strani nam pišejo: Svočni upravitelji Beethovnovi slavne IX. simfonije s strani Glasbene Matice, Podsvetila muzičarjev itd. bo sledila 19. t. m. upraviteljev iste simfonije pod vodstvom viš. kapelnika dr. Čerina in s sodelovanjem ljubljanske in mariborske vojaške godbe, mariborske Glasbene Matice ter menda zagrebških solistov. Ljubljana bo torej doživela drugo premijero tega znamenitega dela a marsikdo bo rekel, zakaj to ogromno trošenje naših ne prebogatih energij za eno in isto, četudi grandiozno stvar. Mi se nečemo spuščati v debato o tem, koga zadene krivda in komu pripada prvenstvo ideje in priprave. Nič pa se nam ne dopade, da sedaj, ko je dvakratna prireditelj že tu, gre boj med prireditelji očitno naprej. Zato se nam zdi odveč, da prireditelji prve večerjane vpriporitve napovedujejo reprizo in to menda še po znižanih cenah tik pred Čerinovo izvedbo, kateri se na ta način s precej vidno tendenco odvaja publika. Tu bi trebalo večje medsebojne znosnosti in fair bi bilo, da se repriza snočne premijere določi na čas po Čerinovi vpriporitvi. Treba je iskreno povedati, da bo široka umetnost ljubljanske publika sicer prav neugodno ocenila celo afero.

* **Regulacija Ljubljance in osuševanje ljubljanskega barja.** Glavni odbor za obdelovanje ljubljanskega barja je odposlal v Beograd svoje zastopnike in sicer načelnika Andreja Kneza in tehničnega vodjo inž. Al. Hočevarja, da skupno z vladnim komisarjem ljubljanske občine intervenirata na merodajnih mestih v prilog nadaljevanja in dovršitve regulacije Ljubljance in osuševanja del na Ljubljanskem barju.

* **40 dnevi dež.** Štirideset mučnikov se je uvelo v našem mestu včeraj z dežjem. Po narodni govorici bo zato sledilo 40 dnevo deževno vreme. Toda čeprav se narodne govorice opirajo na gotova izkustva, pa katerih je sestavljen tudi stoletni koledar, vendar upajmo, da nas pomlad, ki pride v našo deželo že čez 10 dni, ne bo pozdravila s čemerim nebom in dežjem.

* **Slovensko planinsko društvo** vabi vse svoje člane in prijatelje na sklopično predavanje, ki se vrši danes ob 20. uri v dvorani hotela Union. Predava prof. Janko Mlakar o Velikem Kleku in Jungfraufu. Predprodaja vstopnic v trafikah Uniona.

* **Pevski zbor Sokolov** ima pevsko vajno danes zvečer ob 20. uri. Prosim za točno in polnoštevilno udeležbo, kar nastopimo na Taboru in v Narodnem domu. Pevovodja.

* **Československa obel** v Ljubljani pofada v soboto dne 12. t. m. o osmih hodih večerni intimni oslavo narodenim predsednika Masaryka s programom, pro sve členy a prizivce v restauraci Zvezda. Mimo jine dalši kulturni film. Súčastnete se všichni!

* **Policijske priljeve.** Od srede na četrtak so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 2 tatvini, 1 poškodba tuje lastnine, 1 telesna poškodba, 1 popadljiv pes, 3 prestopki kaljenja nočnega mira, 1 izgrez v stanovanju, 1 poskušani samomor in 5 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacij je bilo izvršenih 5 in sicer: 4 radi vlačugarstva in 1 radi beračenja.

je največji detektivsko pustolovni film sedanosti

Elitni Kino Matica.

* **Skupil jo je.** Neprijeten večer je preživel predsedničjim v Šiški Janez J., milnarski pomočnik neke z Gorenjskega. V gostilni Kos je nalezil že pošteno okajen na večjo družino fantov, ki so sedeli pri kartah. Janez jih je pričel dražiti ter jim nagajal tako dolgo, da so ga treščili pod kap. Janez pa je priletel na tla tako nerodno, da se je popolnoma potalil v blatu ter mu je padla iz žepa tudi listnca z vsobno 4370 Din. Ko se je nekoliko streznil, je pogrešil 25 bankovcev po 100 Din. Zadevo je vzel v roke policija, ki ima sedaj nalog, da pojasni, ali se je Janez pri štetju zmotil ali pa je bankovce v resnici vsadil pred Kosovo gostilno.

* **Poskušani samomor.** V sredo popoldne si je služkinja pri družini K. na Zrinskih cesti št. 7, Marija Š., v kuhinji v samomirnem namenu prežezala žile nad komolecem leve roke. Obupanko so našli v kuhinji sedečo na stolu. Vseled izkrevavitve je že moč-

Danes. — Senzacionalni detektivski film, film najbolj ših triko.

STUART WEBBS v PASTI.

Safe Dejet — Senzacionalna preskavanja savnega detektiva Stuarda Webosa. — Boba s ponarejalci denara. — Sled velike z ožnske tolpe. — Zločinec proti svoji volji. — Maskirani neznanci. — Past — Beg iz zapora — Sira-ne izkoebe raziskovanja Stuarda Webosa. — V glavni vlogi Johannes Kiemann, Imogen Robertson, Aud Egele Nissen, Erich Kaiser Titz in Ernst Reicher

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. ur.

Kino Ideal.

ALOMA COMPANY
anončna in reklamna
se je preselila Aleksandrovo cesto 2/1.
Palača Ljublj. kreditne bank.
(vhod via a vis kino Ideal)

no oslabela. O slučaju so takoj obvestili v bližini stanujočega dr. Hausa, ki ji je rano za silo obvezal ter odredil, da so jo takoj odpeljali z rešilnim avtomobilom v javno bolnico. Vzrok poskušene samomora je bil najbrž ta, da bi morala S. istega dne zapustiti službo, ki jo je sicer odpovedala sama, a je pozneje svoj korak obžalovala.

* **Tatovi kolese na delu.** Z bližajočo se pomladjo, ko postajajo ceste zopet lepše in uporabne za vožnjo s kolesi, postajajo tudi nadležni »kolesarji« zopet podjetnejši, ker upajo tudi ukradena kolesa spraviti v promet za večji denar. Predvčerajšnjim je nekdo odpeljal 1000 Din vredno kolo, znamke »Fiat« uradniku Milanu Sevarju in sicer izpred vrat njegovega stanovanja v 2. nadstropju št. 17, na Dunajski cesti. Istega dne se je vsedel neznan zmovnik na 2000 Din vredno kolo, znamke »Jugo«, last uradnika Jesipa Cerarja, ki ga je našel nezaklenjenega v veži hotela Lloyd. Pred sodiščem pa je v sredo nekdo snel s kolesa orožnika Ivana Svetiča električno svetilko vredno 400 Din.

Dežni plašči

modernej, najfinjši angleški dospelj.
Cene plaščem globoko padle. Vabimo na izbero.

F. Lukič, Pred škofijo štev. 19.

Iz Maribora

* **Dr. Pirkmajer in njegova priljubljenost med uradnistvom.** Glede »Slovenčev« opazke v št. 52 in 55 bodi resnici na ljubo ugotovljeno, da je bil dr. Pirkmajer, vsaj kolikor je meni znano, med uradnistvom gotovo priljubljen. Niemu se ima uradnistvo, bodisi konceptno, bodisi pisarsko, zahvaliti, da se nahajajo v svojih činovniških funkcijah, daji, so med njimi tudi mladi gospodje s komaj par let državne službe v višjih činih, ki bi jim pravno še ne pristojali. Ako je dr. Pirkmajer obračal svojo pozornost tudi v zadnji pisarno in v detail in je včasih odredil tudi izjemno uradovanje (uradne ure), je bila to pač njegova službena dolžnost, ker delo se je hipoma nagomladilo in treba je bilo poprijeti, da je tako velik aparat brezhibno funkcioniral. Kdor pa se spodika nad g. Pirkmajerjem gotovo dobro ne pozna njegovega čustvovanja z uradnistvom, ali pa je mogoče malo omejen, ker tega kar je on storil za uradnistvo, bi njegov prednik ne bi bil storil. Se Bog ne more vsem vsem ustroči, napake pa ima vsak zemljan. Bodimo torej tudi v strankarskih ozirih dosledni. — Bivši uradnik mariborske oblasti.

* **Posestno gibanje.** Marko in Marija Lah posestnika v Mariboru sta prodala svojo hišo v Meljski cesti št. 56 trgovčevima soprogama Elizabeti Florijan in Justini Korman za 270.000 Din. Marija in Leiza Peklar pa hišo v Frankopanovi ulici št. 61 trgovcu Albertu Viciću na Glavnem trgu za 110.000 dinarjev.

* **Mariborska porota** bo zasedala še tudi v ponedeljek; za ta dan sta razpisana še dva slučajja. Obistna skupščina bo zato zasedala v ponedeljek v dvorani Kazine.

* **Zanimiva tožba radi dežnika.** Meseca januarja je imel narodni poslanec Fr. Žebot v Radvanju šoh, na katerem je bila večina zborovalcev v nasprotjem taboru. Zborovanje je bilo radi tega zelo burno. Med zborovanjem je poslanec Žebot skočil od mize in pograbil za sukno delavca Karla Jekla in mu pri tem zlomil dežnik. G. Jekl je sedaj vložil proti poslancu Žebotu tožbo, da mu plača polomljeni dežnik, ker je ostal opomin brezuspešen.

* **Vsem pristaje in prijateljem SDS v II. okraju mesta Maribor!** Danes, 11. t. m. ob 20. uri se vrši v posebnih sobi gostilne Vlahovič, na vogalu Aleksandrove in Milinske ulice občni zbor krajevne organizacije SDS (Gospodarskega in političnega društva) za II. okraj. Vsi člani in prijatelji SDS iz tega okraja so vabljeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo, z veseljem bomo pa pozdravili tudi pristaše iz ostalih okrajev, zlasti iz III. okraja, za katerega se bo v najkrajšem času ustanovila posebna krajevna organizacija. — Odbor.

* **Uradniška predstava »Tovarišev«.** Od publike in kritike izredno simpatično sprejeto Strindbergovo komedijo »Tovarišev« so mnogi radi pustnega časa zamudili. Da se omogoči tudi tem obisk tega zares izvirnega in zanimivega komada iz življenja pariških umetnikov, se vpripori še enkrat to soboto Uradniki, ki pridejo s svojo uradno legitimacijo k dnevnim blagajni, imajo znanen popust.

* **Društvo za zgradbo porodnišnice** v Mariboru je razposlalo prvih 1000 okrožnic. Odbor prosi vse, ki so jih prejeli, da jih ne zavrzajo, temveč da se ob primernih prilikah po svojih močeh odzovejo z večjim ali manjšim zneskom.

* **Ljudska univerza v Mariboru.** Žal se ni moglo vršiti pretekli ponedeljek predavanja profesorja dr. Senoe o hrvatskem slikarstvu in kiparstvu in sicer radi smrtnega slučajja v njegovi rodbini. Vršilo se bo prihodnji ponedeljek 14. marca. Danes, 11. marca, bodo mogli Mariborčani pozdraviti prvega hrvaškega baritona g. Hrčiča, ki bo pel krasno hrvaško umetno pesem. Spremljal ga bo na klavirju dirigent zagrebške opere g. Smodek. Koncert bo ob 8. zvečer v veliki kazinski dvorani. — Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brlišnik in g. Höferju.

* **Redni občni zbor Slovenskega trgovskega društva v Mariboru** bo dne 25. t. m. ob 9. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom.

* **Mestna Orjuna Maribor** ima v soboto 12. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma svoj redni letni občni zbor.

Iz Celja

* **Protestno zborovanje** proti razpustu občinskega odbora in ukinitju mestne avtonomije sklicujeta Samostojna demokratska stranka in Narodna socialistična stranka v Celju za danes ob 8. zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Zdrženji nasprotniki, radikalni, klerikalni in Nemci so dosegli, da je novoimenovani veliki župan mariborske oblasti g. Schaubach razpustil občinski svet in imenoval g. dr. Žužka, srezkega poglavarja v Celju za komisarja. Voliči bivšega Narodnega bloka, udeležijo se protestnega zborovanja v polnem številu, da manifestirajo proti ukinitju avtonomije mestne občine in obsojijo postopanje teh strank, zlasti SLS in NRS, ki sta se združili iz popolnoma strankarskih ozirih z našimi najhujšimi sovražniki »Celjsko nemškotarijo«.

Samostalna demokratska stranka in Narodna socialistična stranka v Celju

priredita danes, ob 8. zvečer v mali dvorani Celjskega doma

protestni zbor

proti razpustu občinskega odbora celjskega in ukinitju mestne avtonomije.

Somišljeniki, pridite polnoštevilno!

* **Planinski ples v Celju.** Dolgo vrsto predpustnih plesov in prireditev bo zaključil tudi letos v Celju Planinski ples, ki se bo vršil v soboto dne 12. t. m. v vseh obsejnih prostorih Celjskega doma. Savinjska podružnica SPD je ukrenila vse potrebno, da bo preskrbljeno vsestransko za animirano zabavo. Prijavljenih je tudi že mnogo zunanjih gostov. Ker je čisti dobilek namenjen za razna poravila, povzročena po lanskim opetovanjih poplavih v Zgornji Savirski dolini, naj bi se tudi Celjani in okoličani udeležili te prireditve v kar najčistnejšem številu.

* **Pasji kontumac v celjskem srezu.** Ker se je pojavil v celjskem srezu stekel pes ter popadel že več drugih psov, je srezki poglavar celjski odredil strog kontumac za pse in mačke v obsegu sodnega okraja Celje po znanih določilih.

* **Proračunski provizorji mesta Celja.** Na podlagi navedbe velikega župana mariborske oblasti se podaljša veljavnost proračunskega provizorija za mestno občino celjsko do konca marca.

* **Društvo državnih nameščencev in upokojencev v Celju** bo imelo v nedeljo dne 13. t. m. v mali dvorani Narodnega doma informativni sestanek, na katerem bo poročal g. prof. Raič o pokretu drž. nameščencev v njihovih društvih.

* **Osebnost vest.** Kakor poroča »Slovenec«, je bil po polnih službenih letih upokojen Anton Mirnik, upravnik celjskega poštnege urada. Na njegovo mesto je imenovan poštni uradnik g. Anton Boc iz Celja.

* **Samomor.** V Levcu pri Celju se je obesil v ponedeljek dne 7. t. m. v hmeljski sušilnici 30 let stari sin posestnika Muteca v Levcu. Vzrok tega obupnega koraka je še nepojasnen.

„Bitka kod Kaporeta“

od generala Aleksandra Daskalovića lahko naročite pri: Ljubomiru Manola, Split, Istarska ulica 2 za ceno Din 50.—. Denar se vpošlje vnaprej.

Vojaki, orožniki in finančni stražniki dobe novost. Knjižarne napust.

Proti prenosu nalezljivih bolezni usne in griske dupline upotrebljajte okusne ANACOT-pastilje.

Prava „Gola ženo“ ali „Poriška kurtizana“

z znano N.TA NALD (ženski vampir) iz filma „Pratermizzi“ uride v Kino Ideal

Gola žena Pariška kurtizana Pariška kurtizana Gola žena

Iz Kranja

— Statistika inozemcev v kranjskem kraju. Po podatkih, ki jih je prejelo tukajšnje okrajno glavarstvo od orožniških postaj in občin, se nahaja v kranjskem kraju 281 inozemcev. Največ jih odpade na kvalificirano delavstvo in uradništvo, zaposleno pri tukajšnjih industrijah, zlasti tekstilne in pletilne stroke. Med drugim je v Kranju 94, v Trzinu 81, v Škofji Loki 24, v Preddvoru 16 in Podbrezju 12 inozemcev. Oblastva in tudi inspekcija dela v Ljubljani so izvršila v zadnjem času strogo revizijo tukaj živčih inozemcev.

— Sobotna Masarykova proslava, ki jo priredi Narodna čitalnica in Francoski krožek v veliki dvorani Narodnega doma, obeta biti ena največjih manifestacij jugoslovensko-čehoslovsko-francoskega prijateljstva v našem mestu. Po oficijelnem sporodu bo zabava in ples. Na proslavo sta vabljena čehoslovski konzul dr. Rešl in francoski konzul g. Flach iz Ljubljane. Upati je, da bo naša proslava simpatičen odziv v vseh narodnih krogih.

— Porast radioaparatur. Zadnji čas je opaziti v Kranju precejšnje zanimanje za radio. Zadnji so si instalirali radioprejemne aparate ravnatelj Franjo Sirc, dr. S. Šemrov in trgovec Ignacij Andrašič, tako da je v mestu že 10 aparatov. Tudi v bližnjem Strazju vladajo za radio intenzivno zanimanje.

— Sprememba pri tukajšnji pošti. Upravnik tukajšnje pošte g. Ivan Čof je premeščen za upravnika pošte Ljubljane II.

Iz Trbovelj

— Občni zbor II. rudarske skupine. V nedeljo 13. t. m. se bo vršil v Trbovljah občni zbor II. rudarske skupine.

— Z občnega zbora gasilskega društva. Na občnem zboru gasilskega društva v Trbovljah je bilo podano letno poročilo, poročilo o 40letnem delovanju društva, poročilo tajništva in nadzorstva. Pri slučajnosti je bilo sklenjeno kar najslabšeje praznovati 40letnico obstoja, naker se je izvršila zaobljuba 5 novincev. Občnemu zboru je predsedoval častni predsednik gospod Vodusek, za občino pa so se ga udeležili župan Sitar in odborniki Jurjavec in Trznanski.

— Zerkjavov pravilnik za bratovske skladnice. Pod tem naslovom poroča »Slovenec«, da hoče navesti glavne točke, da bo enkrat konec hvalisanja tega pravilnika v »Jutru«. V to svrhu navaja več stvari, s katerimi pa ne more overiti naših opetovanih trditve, da je minister dr. Zerkjav s svojim pravilnikom neizrečno mnogo storil za rudarje, kajti če ne bi ga izdal, bi bili rudarji še danes brez njega in brez onih ugodnosti, ki jih jim nudi. Kako pravilno je naše naziranje, je najbolj pokazal dogodek, ki se je pred kratkim pripetil. Na rudarski anketi v Beogradu je bil poverjen, da izdela osnutek novega pravilnika za vso državo dr. Obersnel z. Jesenice. Marljivo ga je sestavljal, vršila se je konferenca za konferenco že drugo leto, pravilnik je bil načelno sprejet, manjkalo so

še neke korekture, končno so bile še te gotove in pravilnik poslan v Beograd. In kaj se zgodi? Glavna Bratovska skladnica je čez noč obveščena, da je ministrstvo v posesti drugega pravilnika in da je pravilnik dr. Obersnela brezpredmeten. Torej so se zastoj vršile konference rudarjev iz vse Slovenije! »Slovenec« naj nikar ne misli, da so bili vpoštevani v novem pravilniku oni tisoči staroupokojencev, ki s svojimi dosedanjimi pokojninami umirajo. Nasprotno: vsem po dr. Zerkjavovem pravilniku upokojeni rudarji je grozilo zmanjšanje pokojnin za polovico in še povišanje danske dote. Ta novi pravilnik se je, kakor že rečeno, sestavljali sporazumno z rudarji. Po pravilniku, ki ga ima ministrstvo za svoje in rube, pa stoji še slabše za rudarske interese. Zdjaj pa naj še kdo reče, da ni bil dr. Zerkjavov pravilnik v danih razmerah na svojem mestu, ko vlečejo še sedaj po njem do 1000 Din mesečne pokojnine! Najlepše pa je, da zabavljajo čez Zerkjavov pravilnik klerikanci, ki sedijo v vladi in bi ga torej lahko popravili, če znajo boljšega napraviti.

Dopisi

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče ponovi v nedeljo, dne 13. t. m. ob 3.30 popoldne narodno spevoigro »Spominška plošča«. Občinstvo nujno prosimo točnega prihoda, da ne moti uverture in petja v predgri. Med izvajanjem vstop ne bo dovoljen. 382

VRHNIKA. Opozarjamo na vlezanimitvo predavanje, ki bo v nedeljo, dne 13. t. m. ob 3. popoldne v »Jantariu«. Predaval bo g. prof. Majcen o temi: Kakšno državo smo hoteli imeti, kakšno imamo in kakšno bodo imeli za nami. Radi bi videli tudi našo inteligenco pri predavanjih. Agitirajte za obilno udeležbo. SDS.

ŠT. VID-GROBELNO. V ponedeljek, dne 7. marca smo izročili materi zemlji najstarejšo žemico tukajšnje fare, bivšo posestnico Jerico Jezovšek. Do svoje visoke starosti 91 let je bila čila in vesela ter vsled živahne narave splošno priljubljena. Četrtri rod je doživela in mnogobrojen zarod se bo še dolgo spominjal dobrobrne stare mamic. Tudi občinstvo ji je izkazalo častno slovo. Počivalj mirno — dobra žena!

KONJICE. Jugoslovanska Matica, podružnica v Konjicah, ima svoj VII. redni občni zbor z običajnim sporodom dne 16. marca ob 18. v sejni dvorani občine trga Konjice.

Šah

Šahovski veleturnir v Newyorku
Capablanca brez konkurenta.

V sredo je bilo odigrano XIII. kolo turnirja, ki je prineslo svetovnemu prvaku Capablancu zopet lepo zmago, tako da so vsi drugi že močno zaostali za njim. Vedo jasneje se vidi, da tvori on razred zase in da je njegov pravi konkurent samo stari dr. Lasker, kateremu pa je spetno onemogočil soudeležbo na tem znamenitem turnirskem matchu, ki naj udrži njegovo pozicijo na šahovskem prestolu.

Capablanca je otvoril proti Spielmannu damski gambit in ga v elegantnem stilu dobesedno strl. Po porazu dr. Vidmarja v XII. kolu je ostal samo še Spielmann neporažen od svetovnega prvaka. Nesrečno št. 13 je prinesla sedaj tudi njemu črni dan.

Med Aljehinom in Vidmarjem se je vršila huda, a kratka bitka, polna interesantnih faz. Partija je končala remis.

Niemcovič, ki je postal konkurent drugega turnusa že zelo nevaren konkurent Capablance, vidno peša in bo moral kmalu napraviti prostor Aljehinu. Poslužil se je proti Marshallu francoske obrambe, bil pa je ves čas v defenzivi. Igra je bila po peturnem boju prekinjena. Marshall ima sicer nekoliko ugodnejšo pozicijo, vendar pa bo igra končala najbrže remis.

Stanje po XIII. kolu: Capablanca 9 (1), Niemcovič 7 (2), Aljehin 6 (1), dr. Vidmar 5 in pol, Spielmann 4 in pol, Marshall 4 (2). Včeraj je bil prost dan. danes pa bodo odigrane višje partije: Capablanca : Marshall, Aljehin : Niemcovič in Niemcovič : Marshall.

Darujemo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 10. marca 1927.

Višina barometri 988,8 mm

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smert vetra in brzina	Oblačn.	Vrsta padavine
opazovanja							
Ljubljana (dvorec)	7. 8. 14. 21.	750.7 751.3 751.2 756.1	6.4 6.8 4.8 4.9	85 89 88 90	NNE 0.5 N 1.5 SSW 1.5 S 1.5	10 10 10 9	dež 10 10 10 9
Maribor	7. 8.	752.5 751.1	5.0 7.0	90 88	NE 7.0 NE 1.5	10 10	3.0 0.3
Zagreb	7. 8.	753.9 752.6	6.0 7.0	90 78	SE 7.0 E 5.0	10 10	11.0 2.3
Beograd	7. 8.	754.5 754.3	12.0 11.0	81 83	SE 3.0 SE 20.0	9 10	2.0 21.0
Skopje	7. 8.	743.3	11.0	80	SE 20.0	7	92.0

Solnce vzhaja ob 6.22, zahaja ob 18.0, luna vzhaja ob 10.38, zahaja ob 2.47.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 8.0 C najnižja 4.4 C.

Povprečni barometer v danes v Ljubljani nižji za 0.4 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma nejasno, možnost padavin, nekoliko hladneje.

Tržaška vremenska napoved za petek: Močni vetrovi iz prvega kvadranta, nebo oblačno, dež, pozneje izpremenljivo, temperatura 6 do 8 stopinj, morje razburkano.

Sport

Objava JZSS.

(Izredne seje uprave z dne 7. III. 1927.)

Savez je sklenil, da bo zopet podpiral zimski sport v Bohinju, ako se odpravijo nedostaki, ki so do sedaj ovirali uspešno delovanje za prosep zimskega sporta v Bohinju. Stopi se v razgovore pred vsem s Turist Office v Bohinju in z ostalimi faktori.

Savez bo skušal organizirati v sporazumu s prosvetno oblastjo učiteljske smučarske tečaje, kateri bodo pripomogli, da se izvezbajo učitelji, ki so na deželi v prvi vrsti poklicani, da zbudijo zanimanje pri mladini za ta idealen in nad vse zdrav sport. Tečaj naj bi se vršil za časa božičnih počitnic in enem izmed naših zimskosportnih centrov.

Savez je dobil vabilo k udeležbi na smuške tekme avstrijske in češke smuške zveze, ki se vrše v marcu.

Kot zaključek tečaje zimskosportne sezone bo Savez priredil v Veliki noči dne 18. IV. hitrostno alpsko smuško tekmo, s startom koč Kredarja in ciljem kraljeva lovstva koč v Spodnji Krmi. Za to tekmo sprejema Svez samo pismene prijave, in sicer potom pristojnih klubov v roku do 10. IV. 1927. Tekma se vrši samo v slučaju legega vremena.

Ker se Svez s svojimi tekmovalci udeležil IX. olimpijade v St. Moritzu, bo organiziral Svez za tekmovalno vrsto zato potreben trening, katerega bo vodil od Saveza najeti trener Norvežan. V svrhu kritja teh stroškov bo Svez postavil poseben odbor za zbiranje potrebnih sredstev.

Da se ukrene vse potrebno, bo posloval upravni odbor tudi vse poletje. Glavna skupščina Saveza se vrši koncem aprila. Na glavni skupščini se bo predlagala sprememba saveznih pravil. Dr. Fuchs kot glavni propagator in organizator drsalnega sporta je odšel za stalno v Avstrijo. Svez mu izreče svojo pismeno zahvalo in mu pokloni znak priznanja saveznih znak. Prihodnja seja se vrši dne 22. III. 1927.

Tajnik II.

SK Jadran. Danes ob 20. uri sestanek n. ometasev. Udeležba radi tekme z Reko, ki se vrši v nede obvezna. — Tajnik

Občni zbor SK Jadrana. ki se je vršil prošle nedeljo v salonu restavracije Mrak, je bil dovolj dobro obiskan. Tajnik je v izčrpnem poročilu opisal celotno delovanje kluba, kot tudi delo odbora. Posebno pažnjo je posvečal stari odbor zgraditvi igrišča v Koleziji. Do popolne izvršitve igrišča pa bo treba še mnogo napora in denarja.

Da bo res moderno in za vse okoliš Sv. Jakob, Trnovsko-Krakov, Vič eno najprimernejših sportnih vzgajališč mladine. Zato bo moral klub napositi sportu naklonjeno občinstvo, sploh bogatejše sloje in merodajne činitele, da prisokojijo klubu v materialnem pogledu in pomoč in ga res vplestansko podpro pri tako koristni in plemeniti nameri. Po absolutoriju staremu odboru so se vršile volitve. Za predsednika je izvoljen g. fin. nadv. Zajc, podpredsednik g. ravnatelj Šapja. Cinarina ostane še nadalje 30 Din letno. Naslov kluba je: A. Boštjančič, Ljubljana, Rimska c. 10.

Službena objava LLAP. Danes, v petek 11. marca, seja upravnega odbora ob 18. v Emoni. Polnoštevilna udeležba obvezna. — Tajnik I.

Tekme za prehodni pokal LNP. Preostale tri tekme I. kola se odigrava v nedeljo, 13. t. m. na sportnem prostoru ASK Primorja ob Dunajski cesti, in sicer se vrši ob 10.30 tekma Jadran : Reka, ob 14.30 Slovan : Slavija ter ob 16. uri Primorje : Svoboda. V prvih dveh tekmah se srečajo precej enako močni protivniki, vsled česar je posebno tu računati na zanimivo odpravo igre. V tekmi Primorje : Svoboda so šanse bolj na strani Primorja, ne glede na to gotovo ne bo manjkalo v publiki zanimanja za prvi letošnji nastop reorganizirane moštva ASK Primorja.

Ilirija : Croatia (Zagreb). — Ilirija vodi za nedeljo 13. t. m. dogovore za gostovanje enega prvotrajnih zagrebških klubov v Ljubljani. V prvi vrsti se je pojavila s SK Derby, ker pa je ta v nedeljo okupiran v prvenstvu Zagreba, pride sedaj v poštev predvsem SK Croatia, ki stoji v prvenstveni tabeli Zagreba takoj za Haskom in Gradjanskim. Jeseni je bila Croatia edini klub, ki je odvzel Gradjanskemu obe prvenstveni točki; zmagala je z 2 : 0.

Pingpong. Danes ob 18.30 se vrši sestanek vseh interesentov v klubskem lokalu SK Ilirije v kavarni »Evropa«.

SK Slavija (Nogom. sekcija). Sestanek vseh nogometašev se vrši v soboto 12. t. m. točno ob pol 8. uri zvečer v gostilni Štor v Vodmatu. Sečenka naj se sigurno udeleže: Černe, Mihelič, Pelicon, Dečman, Petrič, Tratnik, Zupančič, Gasperšič, Smoljan, Alič, Ahčan, Kmetič, Uršič Lado in Toplak Martin. — Načelnik.

Naša pogajanja z Madžarsko. V nedeljo 13. t. m. se sestane v Budimpešti odbor za srednjeevropski pokal. Naš JNS je zastopan po G. Ribolju, ki bo to priliko porabil za to, da uredi odnose med našim in madžarskim savezom, in da bo vendar enkrat mogoče, da se bodo medsebojne tekme lahko vršile na našem in madžarskem ozemlju. Sedaj se pa dogovaja, da stavlja madžarski savez našemu skoraj nemogoče zahteve, zlasti glede potovanja madžarskih klubov v našo državo. Dovoljenja za taka potovanja spadajo v kompetenco našega notranjega ministrstva, ki je z ozirom na nacionalne razmere v Vojskovodini od ključja do ključja dovolilo ali prepovedalo dopotovanja madžarskih klubov v Vojskovodino. Za ostale kraje naše države je redno izdalo dovoljenje. Gre torej samo za Vojskovodino. Madžarski savez zahteva sedaj, da se tudi v te kraje brez pogojev dovoli potovanje madžarskih klubov. Na to naše notranje ministrstvo iz razumljivih razlogov, ako bi mu JNS stavil tak predlog, ne bo pristalo. JNS bo gotovo vse storil, da se prepovedi kolikor mogoče omeji. Vendar pa je to v prvi vrsti odvisno od obnašanja madžarskih sportnikov samih. — Naš delegat g. Ribolj je od JNS pooblaščen, da v nedeljo perfekutira tekmo Jugoslavija : Madžarska. Pogajal se bo tudi z g. Meislom radi revanše tekme Jugoslavija : Avstrija in eventuelno Zagreb : Dunaj. — Na nedeljski konferenci v Budimpešti se bo načelo tudi vprašanje, kje naj se vrši prihodnja konferenca za srednjeevropski pokal. Gospod Ribolj bo, ako Českoslovaška ne bo predlagala Prago, stavlil predlog, naj se vrši v Zagrebu.

Gospodarstvo

Olajšave pri plačilu davčnih zaostankov

Finančna delegacija objavlja uradno, da je finančni minister z naredbom 24. februarja 1927, št. 22.474, dovolil za plačilo davčnih zaostankov iz prejšnjih let naslednje olajšave:

Ako zaostanek presega vsoto enoletnega predpisa, mora davčni zavezanec v letu 1927. plačati eno četrtino vsote davčnega zaostanka; ako znaša zaostanek nad tri četrtine, a ne presega enoletnega predpisa, bo plačal v letu 1927. eno tretjino; ako je zaostanek večji od polovice, a ne presega treh četrtin, se plača v tekočem letu polovica; ako je pa zaostanek večji od ene četrtine, mora biti celotno poravnano v letu 1927.

Primerja se zaostanek po stanju z dne 31. decembra 1926 in predpis za to leto.

V smislu te odredbe odgojeni deli zaostankov dosepejajo v plačilo v terminih, ki veljajo za plačevanje tekočih davkov. Le, ako vee zaostanek ne presega ene četrtine enoletnega predpisa, ga mora davčni zavezanec celotno plačati takoj. V primerih odgojenosti nemarnosti smejo davčni organi izjemno od teh določb izterjati takoj ves davčni zaostanek.

Kar se pa tiče tekočih davkov in dospelih obrotov zaostankov, pa je minister z leto naredbom naročil, da naj se najenergičnejše izterjavajo in se prepreči kopičenje novih zaostankov.

Potreba opreznosti pri nakupovanju semena lucerne

Mingulo jesen je imela lucerna v vsaj srednji Evropi izredno slabo letino, tako da je bila cena za splošno za okoli 30 % višja od cene črni detelji. Pokazalo se je že tedaj, da pridelek lucerne nikakor ne bo zadostoval. To dejstvo je torej dalo povod velikim centralnim tržiščem (Hamburg, Stettin itd.), da so v svrhu spekulacije nakupila velikanske množine afriške, argentinske in španske lucerne v menju, da bodo te vrste nadomeščale prav dobro domači pridelek. Toda spekulacija se ni popolnoma posrežila. Nemčija, ki uvaža največ deteljinega semena, je o slabih lastnostih teh proveniencah po preizkušnjah raznih strokovnih preizkuševališč, ki so ugotovila kulturno vrednost teh detelj, že do dobra poučena. Vsi preizkusi so namreč pokazali, da imajo omenjene vrste lucerne veliko manjšo vrednost kakor francoska, italijanska ali katerakoli v srednji Evropi pridelana lucerna. Možnost njih reprodukcije je mnogo manjša, čas vegetacije precej krajši, donos manjši. Poleg tega pa je njihova odpornost proti zimskemu mrazu zelo slaba. Zasačajo se te lucerne kmalu s plevelom, kar vsačakor na trajnost njih življenja ne more ostati brez vpliva. Zato se je torej preganjanje nakopičenih zalog, kar je bilo v interesu splošnosti, predvsem pa v varstvo pridobivanja krme gotovo opravičeno.

Iz odločne protipropagande, ki je zaradi vseh slabih lastnosti njih provenienca tam nastala, pa sledi, da Nemci teh detelj ne bodo sejali in da bodo primorani lete izvoziti v države, kjer jim uvoz še ni zabranjen.

Ker naše norme ne zabranjujejo uvoza teh proveniencah, kakor n. pr. Českoslovaška, ampak zahtevajo, da imajo le predpisano kalitvost in čistost, se je zaradi tega pojavila zadnje čase španska lucerna tudi na tukajšnjem trgu in se nudi po nekoliko nižji ceni kakor italijanska ali francoska. Od omenjenih treh vrst se pri nas strokovno še ni preizkusila nobena vrsta. Prepričani pa smo, če se v Nemčiji in Avstriji niso obneale, da jim tudi naše klimatske razmere ne morejo ugajati.

Kdor se hoče izogniti nepotrebnim pritiskom ter eventualnim procesom, kakor so bili leta 1909., ko je preplavila vsa evropska tržišča turkestanaka lucerna, naj vse navedene provenienca odločno odklanja.

V ugodnem podnebnju in ugodni legi se drži taka lucerna le od enega do treh let, in še to z zelo slabim izidom. V Sloveniji pa, kjer je potrebje nekoliko oostreje, n. pr. leta 1909. ne beležimo niti enega primera, da bi turkestanaka lucerna prezimila. Iz navedenega se razvidi, da je letos treba postopati pri nakupu lucerne z veliko previdnostjo in zahtevati jamstvo, da lucerna ni afriškega, niti argentinskega, niti španskega izvora in da lucerna ni niti primorčana kaj takega semena. Seme teh vrst je lepo rumeno, veliko in na oko jako priključljivo, kar utegne prav lahko spraviti kupca v zmotu.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (10. t. m.)
Pšenica: baška, 75 kg, 1 vagon 805; baška, 2 vagona 802.50. Turčija: baška, glavna prog, 8 vagonov 102.50; baška, april - maj - junij, pariteta Indija, 5 vagonov 171; baška, bela, maj, ladja Kanal, 10 vagonov 178. Moka: baška, 40, 1 vagon 460; baška, 40, 1 vagon 437.50; baška, 40, 1 vagon 420; baška, 40, 1 vagon 380; baška, 40, 1 vagon 350. Tendence neoprejenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (9. t. m.) Tendence v mednarodnem fitnem prometu je mrtva. Kupnja neznatna. Na evropskih tržiščih samih je tendence nekoliko prijaznejša. Na dunajskem tržišču je za pšenico malo večje zanimanje. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilinhli: pšenica: domača 42 — 42.50, madžarska Tisa (70 — 80 kg) 49 — 49.50; rž: 35 — 37.25; ječmen: pivovarski domači I. 38 — 42; turčija: 24.25 — 25.75; oves: domači 30 — 30.50. Cene moki na debelo: pšenica moka 40: domača 73 — 76, madžarska 71 — 74, jugoslovanska 67 — 70.

Položaj na tržiščih jaje. Tendence na domačih kakor inozemskih tržiščih jaje je v zadnjem času precej oslabela. Ponudbe so se zelo pomnožile, ker se je spričo millega vremena produkcija zelo povečala, dočim se kupuje malo, ker se pričakuje nižje cene. Na vseh jugoslovanskih tržiščih je mnogo blaga. V Ljubljani se prodaja komad na drobno po 0.75 do 1 Din, a v Mariboru po 1 — 1.25 Din. Na deželi se plačuje komad povprečno po 75 par.

Česka industrijska banka v Pragi namerava prevzeti Obrtno banko v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da namerava Česka industrijska banka prevzeti Prvo hrvatsko obrtno banko v Zagrebu. Kako se naj to zgodi, v javnosti še ni znano. S tem je baje v zvezi zadnje valovanje tečaja delnic Obrtno banke. Obrtna je običajno notirala okrog 50, a v ponedeljek je znatno oslabela, naker se je zopet okrepila.

— Redni občni zbori: Dolnjelendavska hranilnica, d. d. v Dolnji Lendavi, 24. t. m. ob 2. popoldne v svoji poslovalni dvorani; Zadruga banka, d. d. v Ljubljani, 24. t. m. ob 5. popoldne v bančnih prostorih v Ljubljani; Posojilnica v Rušah, r. z. z. n. z., 25. t. m. ob 9. popoldne v gostilniških prostorih Josipa Muleja v Rušah; Obrtna banka, d. d. v Ljubljani, 26. t. m. ob 11. popoldne v poslovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Delniška družba združenih pivovar. Zalec in Laško v Laškem 21. t. m. ob 5. popoldne v pisarni pivovarne »Union« v Ljubljani; Delniška družba pivovarne »Union« v Ljubljani 21. t. m. ob 6. zvečer v lastni pivarni; Združeno opekarna, d. d. v Ljubljani, 28. t. m. ob 11. popoldne v sejnih prostorih podružnice Jadranske - Podunavske banke v Ljubljani.

— Vse delnice »Danice« v jugoslovanskih rokah. Po budimpeštinski vesti je paket delnic »Danice«, ki se je nahajal doslej v portfelju Madžarske komercialne banke, prevzela neka jugoslovanska skupina. S tem so prešle vse delnice »Danice« v jugoslovanske roke.

— Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 15. t. m. glede dobave kruha pri komandi otočarske vojnega okroga v Otočcu za garnizijo Otočec, pri komandi mesta v Bihaču za garnizijo Bihač; 18. t. m. pri komandi mesta v Gospiču za garnizijo Gospič in pri komandi 25. artiljerijskega polka v Petrinji za garnizijo Petrinja; 17. t. m. pri glavnem sanitetskem sлагalistu v Zemunu glede dobave volnenih odev in košar za sanitetni material; 22. t. m. pri kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave plaščev za policijsko stražo; 22. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave zakovice, delov za lokomotive; do 28. t. m. glede dobave bandaj (obročev); 29. t. m. glede dobave manometrov in vakuumetrov; 26. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave vagonskih koles; 28. t. m. pa glede dobave bandaj (obročev); 28. t. m. pri dravskem intendantskem sлагalistu v Ljubljani glede dobave goja. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Rumunske železarnice in mednarodni železarski kartel. Po vestih iz Prage so rumunske železarnice, ki pripadajo čehoslovosko - rumunskemu kartelu, sklenile začeti pogajanja za pristop k mednarodnemu železarskemu kartelu.

— Insolventna budimpeštanskega tekstilnega koncerna »Exelsior«. Iz Budimpešte poročajo, da se je proti insolventnim tvrkam tekstilnega koncerna »Exelsior« otvorilo poravnalno postopenje. Tvrdki »Rota« in »Merkur« ponujata upnikom po 25 odstotkov, »Iris«, 30 in »Exelsior«, 40 odstotkov.

— Obtek novicanc v Českoslovaški se je v prvem tednu t. m. zmanjšal za 229 milijonov na 6688 milijonov Kč.

— Pešanje tržaškega pometa. Promet v Trstu se je v l. 1926. napram l. 1925. mišal za približno 7 milijonov metrekih stotov. Glavni vzrok temu nazadovanju je v gospodarskih težavah držav v zaledju, ki morajo omogočati uvoz sirovin in druge stvari. To velja zlasti za Avstrijo in Českoslovaško.

— Nazadovanje insolventne v Poljski. Iz Varšave poročajo, da je število trgovinskih insolventov v Poljski nazadovalo od 517 v l. 1925. na 252 v l. 1926. V enakih meri je nazadovalo število tvrdk, postavljenih pod sodno nadzorstvo.

Borze

10. marca.

LJUBLJANA. (Prve številke povprazevanja, druge ponudbe in v oklepajih kupilski zaključki.) Vrednote: investicijske 90 — 0, Vojna škoda 344 — 0, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantila 99 — 100, Prastidona 925 — 0, Kreditni zavod 100 — 170, Strojne 85 — 0, Trbovlje 0 — 420, Vevče 120 — 0, Stavba 55 — 65, Sešir 104 — 0, — B1a — 0; Zaključeni 3 vagoni lesa. Tendence za les živahnejša, za deželne prideleke nespremenjena.

ZAGREB. V zasebnih papirjih ni bilo sprememb. Vojna škoda dalje čvrsta. Tečaj ji je poskočil za tri točke in prompna se je trgovala po 347 (včeraj po 344), za mare po 349. — Italija je v Curihu poskočila, pa se je tudi v Zagrebu trgovala po višjem tečaju in je končala na 253.75. Pri drugih devizah ni bilo sprememb. Skupni promet 4 milijone dinarjev. Notirale so devize: Dunaj izplačilo 900.1 — 808.1, Berlin izplačilo 1849.6 — 1852.6, Italija izplačilo 251.00 do 258.00, London izplačilo 276 — 276.8, New York ček 56.75 — 56.95, Praga izplačilo 168.3 — 169.1, Švica izplačilo 1094 — 1097; valute: avstrijski šilingi 802.5 — 805.5; efekti: bančni: Eskompta 104.5 — 106, Poljo 16 — 17.5, Kreditna Zagreb 93 — 94, Hipo 64.5

Iz življenja in sveta

Solneče pege in umrljivost ljudi

Francoski klinični zdravnik dr. Maurice Favre je nedavno predaval v francoski Akademiji za medicinska vprašanja. Govoril je o vplivu solnečnih peg na človeški organizem. Podatke za svoje predavanje je zajel iz lastne zdravniške prakse, ki mu je nudila toliko izkušenj, da se mu je zdelo nujno potrebno opozoriti javnost na ta problem.

Zdravnik pravi, da je primerjal umrljivost ljudi, ki so prekoračili dobo 45 let v dneh solnečnih peg in v dneh, ko solnečnih peg ni bilo. Pri tem je ugotovil, da znaša umrljivost v dneh solnečnih peg še enkrat toliko kakor sicer. Solnečne pege ne povzročajo samo motenj v telefonu, brzotoku in radiu; njihov vpliv čuti tudi človeški organizem, v prvi vrsti organi, ki regulirajo naše zdravstveno ravnotežje. To ravnotežje pa se pod vplivom solnečnih peg dostikrat poruši in kot posledica tega prava nastopi nepadna in nepričakovana smrt.

Sir Baden-Powell, idejni utemeljitelj in ustanovitelj skavtizma.

Nova svetovna vojna

Medtem, ko si Evropa še vedno liže boleče rane, katere ji je prizadejala zadnja svetovna vojna, se pojavlja prokovanje o novi splošni konflagraciji. Sicer je res, da se kažejo povsod različna znamenja, ki ne izključujejo nove vojne, toda napoved, o kateri govorimo, se ne opira na dejanske razmere našega časa, temveč na proroštvo, za beleženo pred 6000 leti v veliki Keopsovi piramidi pri Gizeh.

Tako je bilo vsaj oznanjeno na velikem sestanku britskih izraelitov koncem prošlega meseca. Izraeliti namreč strogo verujejo v vse, kar je zapisano v bibliji in v velikih piramidah. Davidson, ki je napisal knjigo o teh stvareh, razlaga, da obsega Keopsova piramida vse, kar je značilno za prostor in čas na naši zemlji in za vse, kar spada v sfero solnečnega sistema.

Stari Egipčani, ki so imeli za merilo polarni diameter in so tudi natančno poznali dolžnost solnečnega leta, so tudi imeli posebno merilo za čas, in edinica tega merila jim je bilo doba 6000 let. Ena izmed takih časovnih obdobij se natančno sklada z zaključkom našega stoletja. Davidson pravi, da so se vse prerokbe, zapisane v piramidi, doslej še vedno izpolnile. Edino proročanstvo, ki se še ni uresničilo, ker ni še prišel njegov čas, govori o drugem povratku Kristusa na svet in o tisočletnem miru. Vendar preden se to zgodi, bo dočakalo človeštvo še velike nevolje in novo svetovno vojno. Vse pomorske države se bodo namreč zedinile pod zastavo komunizma in pojdejo v boj proti Veliki Britaniji. Po tej vojni pa nastopi doba večnega mira.

Nevarnost svetovne vojne, ki se nam obeta, bo aktualna meseca maja l. 1928, ali pa meseca septembra 1936. Ti dve leti sta po starih angleških prorokova-

njih najopasnejši za mir. Ampak podobna je, da tudi ostala leta niso docela varna ...

Moda in njene posledice

Današnja moda dikтира ženskam kratka krila in velik dekolté.

Higijena odobrava to modo, ki dovoli veliko svobodo gibanja. Niso pa ž njo zadovoljni industriji. Iz Huddersfielda na Angleškem je prišel alarm. A. E. Sellars, eden največjih tamšnjih industrijcev, je dal svoji bojazni izraziti: »Zenske porabljaajo danes za svoje obleke mnogo premalo blaga, in edino upanje, ki še ostaja tekstilni industriji, je nade na skorajšno spremembo mode.»

To upanje je bržčas jalovo, kakor je prazna želja zastopnika bombažne industrije iz Lancashira, ki je zadnjič na nekem zborovanju dejal: »Bombažni industriji preti pogin, če ne bodo Kitajci po vzgledu kristijanov kmalu začeli nositi žepne robce.»

Da moralistom sedanja ženska moda ni všeč, je znano. Posebno ludjo gre na živce Lahom. Neki laški učenjak primerja ženske s pokvarjenimi fotografskimi ploščami (!).

»Kadar opazujem sodobno žensko modo,« pravi ta učenjak (njegovo ime so listi previdno zamolčali), »se spominam na nekatere fotografske plošče, na tiste namreč, ki so preveč eksponirane in premalo razvite.»

Madžarski samci obdavčeni

Madžarska ne pobira stopinj za Italijo samo v politiki. Tudi v drugih reformah ji skuša slediti, kakor kažejo živni primeri. V zadnjih dneh se je madžarski vladi posvetilo in se ji je porodila misel, da bi bilo dobro obdavčiti neozmenjene moške. Toda dočim je italijanski zakon glede starostne dobe samcev precej krut in resoluten, so Madžari potegnili starostno mejo nekoliko navzgor ter predlagajo, da se obdavčijo šele samci, ki so prekoračili 40. leto.

Davki naj bi se stekali v državno blagajno, ta bi pa zopet razdeljevala denar med obitelji z obilnim otroškim blagoslovom. Morda tiči baš v tej formulaciji tudi ost zoper sistem enega otroka, ki se je v Evropi po vojni posebno udomačil in utrdil.

Zakonski predlog za obdavčenje samcev je baje že izdelan. Vlada ga bo predložila parlamentu in čuje se, da se mu opozicija ne bo protivila. Pač pa bo sestavila protestno interpelacijo, naperjeno proti nacionalistični kugi, v kateri posnemajo Madžari fašistovsko Italijo.

Če pojde torej vse posreči, bodo samci v kratkem plačevali davek v dveh evropskih deželah: v Italiji in na Madžarskem. In ker zgledi vlečejo, ni izključeno, da se tej čedni dvojici pridruži še kaka tretja nacionalistična država.

Ostanki razbitega avtomobila

v katerem je angleški dirkač Parry Thomas postavil nov svetovni hitrostni rekord in pri tem našel smrt, kakor smo že včeraj poročali.

Moderni plesi in cerkveni dostojanstveniki

Avstrijski škofje so pred kratkim izdali skupen pastirski list, v katerem so zavzeli ostro, nespravljivo stališče napram modernim plesom. Pastirski list je imel edino ta uspeh, da so se na Dunaju sestali vsi plesni učitelji, ki se upirajo razlagi škofov, da so moderni plesi nemoralni. Zato so dunajski plesni učitelji sklenili, da prirede v torek dne 22. marca, posebno plesno revijo, na katero bodo povabljeni zastopniki oblasti in vodilni cerkveni dostojanstveniki. Plesali bodo pred njimi vse moderne plesne v decentni obliki. Ta revija ima namen dokazati, da plesi, ki se plešejo danes v mednarodnih dvoranah in ki jih poučujejo v vseh plesnih šolah, niso nemoralni.

Poleg vodilnih avstrijskih politikov pride na to plesno revijo tudi dunajski knezoškof dr. Piffl, sedanji kancler dr. Seipel in cela vrsta krščansko-socialnih politikov.

Baron Sidehara, japonski zunanji minister.

Konji v oklepih na španskih bikoborbah

Španski diktator Primo de Rivera je pred kratkim določil, da se mora v prihodnje opustiti nečloveško mesarjenje konj pri bikoborbah. Odredil je, da morajo nositi konji v areni poseben oklep.

Ukaz je bil seveda takoj izvršen in pred nekaj dnevi je imelo občinstvo v madridski areni priliko videti take konje v oklepih. Zbrali so se seveda tudi številni dopisniki evropskih listov, da bodo poročali časopisom o uspehih novega diktatorjevega predpisa, ki hoče biti ljudem iz živalim in rabeljski pri ljudeh. Toda izkazalo se je, da v bikoborbi tudi oklep nič ne zaleže. Od

12 konj, ki so nastopili v areni, so biki štiri raztrgali. Občinstvo je bilo seveda nejevoljno in je proti neumestni odredbi diktatorja ogorčeno protestiralo.

Kako so jedli človeško meso

Prošli teden smo pisali o ljudožrskih ciganih, katere so dobile v roke varnostne oblasti v Košicah. Poglavar ciganske tolpe Silko, ki je prvi priznal kanibalizem, je s svojimi izpovedmi povzročil, da mu sedaj dela družbo v ječi 26 tovarišev in tovarišic iz ciganskih taborov.

Cigani in ciganke so večinoma mladi ljudje; njihovemu poglavarju je jedva 22 let. Iz doslej nakopičenega materiala izhaja, da je tolpa oropala in umorila 12 oseb. Zločine so izvrševali hladnokrvno po dobro premišljenem načrtu. Dečka Hudeka so n. pr. raztelesili kakor prešiča. Ko so mu iztrebili drobce, so ga lepo umili in ga polovico skuhalo s krompirjem. Drugo polovico pa so nesli v bližnje cigansko taborišče, kjer so hvalili, kako jim je dišala in teknila človeška pečenka. Možgane so skuhalo za otroke. Poleg krompirja so kuhali s človeškim mesom tudi riž in ker jim je bilo meso premalo okusno, so mu pridejali obilo soli.

Neki cigan je pri zasliševanju drzno izjavil, da diši človeško meso kakor meso mladega prašička, drugi pa se je hvalil, da je človek okusnejši od psa. Cigani so parkrat povabili na svoje pojedine k človeški pečenki tudi druge, ki

seveda niso vedeli kaj jedo. Iz mesa nekaterih žrtev so pripravili tudi gulaž in so si bili edini v sodbi, da takega gulaža ne znajo pripraviti v nobeni gostilni.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois-Paris

× Beethovnova najdba v Moskvi. Iz Moskeve poročajo, da je našel neki gojenec ondotnega konservatorija doslej neznan beethoven skladatelj Beethovna z bečskimi kmeti za kvarteta v Amolu in v B-duru iz l. 1825. Najditelj je bil zaposlen v centralnem arhivu moskovske visoke šole za glasbo in je našel beethoven med starimi zaprašenimi listinami. Bečevnica ima obliko navadnega zvezka, je vezana v imitacijo usnje in ima zlato obrezo. Moskovski konservatorij namerava posamezne partije iz te beethoven fotografirati in jih objaviti o priliki letošnjih jubilejnih svečanosti.

× Srce Karla Habsburškega prenesejo na Madžarsko. Iz Budimpešte poročajo, da se je župan mesta Szekesfehervary obrnil potom poslanca Jožefa Karolyja na bivšo cesarico Zito v Lequeitiju s prošnjo, naj bi se prenese srce Karla Habsburškega, ki so ga pri balzimiranju trupla bivšega cesarja posebej shranili, v Szekesfehervar, kjer naj bi počivalo v grobnici Anpadov. Mestna občina bi bila v tem primeru pripravljena zgraditi za shrambo srca poseben relikvijar, ki bi bil v kapeli mestne katedrale. Seveda bi se izvršil ta čin z velikim ceremonijem, ki bi imel značaj manifestacije za habsburško monarhijske ideje.

Predlogi Naprednega kluba v ljubljanski oblastni skupščini

Predlog posl. Ivana Tavčarja in tovarišev

Vsled velike gospodarske krize je materijalni in socialni položaj ročnega delavstva skrajno kritičen. Ogronna večina ne zasluži niti toliko, da bi imela svoj eksistenčni minimum za prehrano, kaj šele, da bi delavstvu ostajala na razpolago sredstva za obleko in stanarino ali celo za kulturne potrebe.

Od svojih nezadostnih mezd ne more delavstvo utrpiti nobenega niti najmanjšega odtegljaja. Za ročno delavstvo je zato najhujši udarec, da mora plačevati 3,3 odst. davek na ročno delo, ki se navadno še za pol odst. zviša s takso na delavske plačilne liste. Ta javna dajatev je tem občutnejša, ker mora delavstvo že tako utrpeli ogromno obremenitev na neposrednih davkih in na prispevkih, ki jih plačuje za razne socialne institucije.

Oblastna skupščina ima po čl. 2. točka 7. zakona o oblastnih samoupravah izredno dolžnost brigati se za socialne naloge v oblasti. Zato predlagamo, da sklene:

Finančni minister se pozivlje, da črta v letošnjem državnem proračunu predvideni davek na ročno delo kot nesocialen in krivičen. Prav tako je odpraviti takso na delavske plačilne liste.

V Ljubljani, 28. februarja 1927.

Predlog posl. Val. Poljanška in tovarišev

Zirovska ravnina je v obsegu nad 400 ha plodovitega polja, travnikov in njiv stalno izpostavljena poplavam, ki redno vsako leto v večjem ali manjšem obsegu uničujejo in zmanjšujejo pridelke. Oblati se razstopa ali pokošena trava in drugi pridelki, da postaja za svoj namen neporabna. Ze pokošeno travo odnaša voda, zemljišče Zirov in Stare vasi pa se vsled naplavljenega blata in peska stalno dviga tako, da se poslopja polagoma ugrezajo v naplavin. Nevarnost poplav se je vsled orkanskih vodnih nalivov v letih 1925. in 1926. še povečala, ker je voda razdrla vse poprej obraščene bregove, grape in potoke.

Krivulja poljanške Sore v Zireh je tako velika, da voda ob vsakem deževju redno prestopa bregove in tvori začasno jezero. Upravna struga (regulacija) je tukaj kričeča potreba in je spričo višeciga terena lahko izpeljiva. Nad 100 prizadetih posestnikov se je ponovno obrnilo s prošnjo, nazadnje dne 2. maja 1926. na ministrstvo poljoprivrede, ki je z dne 5. junija 1926. pod številko 7050 odstopilo zadevo v svrhu

proučevanja hidrotehničnemu oddelku v Ljubljani, kjer se nahaja pod številko 252-3.

Visoka skupščina naj sklene: Oblastnemu odboru se naroča, da takoj vzame to perečo zadevo v roke ter ukrene vse potrebno, da se regulacija čim najhitreje izpelje.

V Ljubljani, 28. februarja 1927.

Predlog posl. dr. Kramerja in tovarišev

V smislu čl. 2. zakona o samoupravah bo država prenašala posle, ki jih je doslej sama vršila v področje oblastne samouprave. S tem postane aktualno tudi vprašanje prevzemanja uradniškega aparata. Smatramo, da je iz praktičnih, materijalnih in socialnih ozirov neobhodno, da se tu postopa z največjo obzirnostjo. Načelo mora biti, da prehaja s poslom v oblastno samoupravo tudi urad. Ako bi se postopalo drugače, bi morala država opustiti celo vrsto visoko kvalificiranih uradnikov, kar bi samo pomnožilo socialno bedo in brezposelnost, na drugi strani pa bi bila nevarnost, da pridejo v oblastno samoupravo nezadostno kvalificirane osebe, ki bi naloženim nalogam ne bile kos.

Vsled tega predlagamo: Visoka skupščina sklene: Oblastnemu odboru se naroča, da pri organizaciji uradov Oblastne samouprave pri prevzemanju poslov od države, prevzame v sporazumu z velikim županom tudi dotično celokupno državno osobe.

V Ljubljani, 28. februarja 1927.

Predlog posl. Ivana Tavčarja in tovarišev v zadevi ustanovitve skrbstvenega fonda

V raznih prilikah se bodo obračali na oblastno skupščino za gmotno podporo oni, ki so prišli v težke gospodarske in socialne prilike. Posebno v slučajih, ko ne bodo dobili vsled pomanjkanja formalnih zakonskih predpogojev zadostnih podpor od institucij, ki so v to svrhu še ustanovljene. Znano je, da je v ljubljanski oblasti okrog 10.000 brezposelnih delavcev in nameščencev, ki v najtežjih življenjskih prilikah ne dobe nikjer podpore. Poleg tega bo gmotne podpreti emigracijo, ki išče izven svoje ožje domovine v drugih pokrajinalih države, ali v inozemstvu dela.

Podpiranje se bo pa moralo vršiti sistematično in ne tako priložnostno od slučaja do slučaja. Ugotoviti se bodo morali gotovi principi za podpiranje potrebnih, če hočemo, da se bodo delile podpore pravično in res najpotrebnejšim.

Zato predlagamo, sklicujoč se na čl. 2. točka 7. zakona o samoupravah, oblastni skupščini:

1.) Ustanovi se posebni skrbstveni fond v znesku 300.000 Din, iz katerega se bodo podpirali delavci in nameščenci v ugotovljenih slučajih potrebe.

2.) Izdela se naj pravilnik, ki bo urejal razdeljevanje teh podpor.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1927.

Predlog posl. V. Poljanška in tovarišev

Zirovska občina je obiskala 27. septembra 1926. silovito povodenj, ki je uničila tisoče hektarjev plodovite zemlje in razdrla 37 poslopij. Prejšnji lastniki hiš so danes brez lastne strehe, brez sredstev za preživljanje. Zato morejo tem manj misliti na zopetno postavitev poslopij, ker jim po nesreči ni ostalo drugega kakor dolg. Beda je velika, za služba ni, položaj je obupen.

Oblastna skupščina sklene: Za podporo poplavljenim krajem se ustanovi poseben fond 1 milijona dinarjev. Podpore iz tega fonda deli poseben odtok petih članov, v katerega pošljejo vse v oblastni skupščini zastopane stranke svoje predstavnike.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1927.

I. Z.:

Na kmetih

Julček je na dvorišču pral sode in milo žvižgal. Baš se je nerodno kobalil iz velikega soda, ko je nekaj počilo za njim. Tako mu je bilo, kakor da je sedel na ježico. Hitro je potegnil še glavo iz soda in se je ozrl na vse strani. »Kje pa si, zlodej? Čakai, v sod te pobašem!»

In je stekel okoli velikega soda, misleč, da je tam skrit »tisti zlodej«. Zdajci pa se je začul iz velike sode pijan glas:

»Micika, oi Micika, kam s' pa vojtro dava? ...»

»Aha,« si je domislil. »Micika me je,« skočil je za vrata, da bi jo prestrašil, ko pride mimo. Micika je bila njegova ljubica. Nič ji ni zameril.

»Cigan!« mu je zaklicala, ko je skočil izza vrat.

»Micika, oča so mi dali »Pramčka«, Ali se boš peljala v nedeljo z menoj na okoli? Starega ne bo doma. Ore že v soboto na sejme!»

»Bom!» In je stekla.

»Čakai! Čakai! Kaj pa si prej naredila, ko si prišla?»

Namestu odgovora je dobil debelo kepo snega na glavo. Julček je skočil k Miciki, jo krepko prijel in jo nagnil, kakor bi jo hotel vreči v snež.

»Ne, ne, ne! Sai ne bom več!« je viknilo dekle. »Samo pusti me!»

»Bova pa drevi poraitala.«

Spustil je Miciko, a tisti mah je že sedel v snegu. Navihana deklica mu je pokazala jezik in je izginila za skednjem.

Prišla je nedelja. Lepa kakor po božji volji.

Julček je popoldne ponosno zapregel svojega »Pramčka« v levo sani. Pri cerkvi ga je čakala Micika v mašni ruti in žametnem krilu.

»Kako si zala!« se je dobrikal Julček, ko jo je zavijal v kosmato, zeleno odejo.

»Na vso laš, pa še malo!«

Bič je počil in zdrsula sta iz vasi na snežno poljano pod sinje nebo. Rogovlasto drevje, ki je brzelo mimo, se je smejalo njuni sreči: še zvonček na komatu je tako zaljubljen pel ...

Julček se je sklonil globoko k Miciki:

»Ali me imaš kaj rada?« je dahnil vanjo, hotoč jo poljubiti. Micika pa je

hitro dvignila glavo, s prstom pokazala na iskrega konja in nalašč prestrašeno vzkliknila:

»Pramček pa vidi!»

Julček se je sila prestrašeno ozrl na konja. Izpod odeje se je začul zvonek smeh.

»Ti deklina ti, prefaltiva!«

In privil jo je k sebi, da ji je skoro zastalo srce. Pokril se je še sam čez glavo in »Pramček« je divjal po ravni cesti.

Tedajci se je konj skoro ustavil. V koraku je nadaljeval pot in zadovoljno hrzal. Julček je pomolil glavo izpod odeje ter zagledal nekaj skokov pred seboj na cesti svojega očeta.

»Lepo, sin, lepo, da si mi prišel naproti. Vse sem prodal. Kar naloži me!»

Julček je soro brez sapa skočil s sani. Micika je prestrašeno pokukala iz svojega skrivališča. Oče je takoj uganil, za kaj gre, in se je napravil, kakor da nič ni opazil. Pobožal je konja in stopil k sanem.

Na stečaj je odprl usta, ko je ugledal v odejo zavito Miciko, ki je v silni zadregi rdela kakor mak in si brisala nos.

Oče se je vprašujoče ozrl na sina, ki se je v še večji zadregi kakor Micika

Naši onstran granic

Fašizem drvi v prepad

Pred novim preganjanjem jugoslovenskega časopisa.

V Primorju, 8. marca.

Nekateri narodi ne znajo črpati iz zgodovine nikakega nauka. Tudi Italijani so tekoma svetovne vojne in po vojni obsojali Viljemov imperijalizem, grajali so prenapetost nemških nacionalistov, katerim je bila Nemčija »über alles«.

Kdo bi si bil tedaj mislil, da bodo Italijani krenili čez par let na ista pota? Poveljevanje lastnega, omalovaževanje in zanikanje vsega, kar je tuje — to je vzgoja in priprava, ki ga fašizem že par let vcepa Italijanskemu narodu. Fašistična zaslepljenost je Italijane privela že tako daleč, da s ponosom proglašajo svojo državo za antiparlamentarno, antidemokratsko in protiliberalno, dočim se je Italija še pred kratkim ponašala kot svetljica civilizacije, demokratizma in svobode. Mar ne sega to že v tragiko?

Kakor hvali apeninski tisk vsako stvar, ki je italijanska, tako opisuje tudi sedanjí polet De Pineda kot dogodek, kateremu ni mogoče vzporediti nič drugega na svetovni obli. Zato ni prav nič čudno, če se je tržaški »Popolo di Trieste« obrednil ob slovenski dnevnici »Edinost«, češ da premalo poroča o De Pinedovem poletu. »Edinost« je hotela nekaj ugovarjati, pa se je »Popolo« široko razkoračil in je v daljšem članku razodel vso fašistično nadutost in prenapetost. Obenem je tudi povedal, kaj smejo Slovani pod Italijo še pričakovati od fašističnega režima.

»Popolo« je predvsem ugotovil, da se fašisti »poživljajo« na Slovane. »Edinost« ne sme nič »odbravati« in nič »grajati«: sploh pa ne smejo slovenski listi več rabiti izraza »naš narode«, kajti kakšnega slovenskega naroda v Italiji fašisti sploh ne poznajo. Zato se tudi »Popolo« začuden vprašuje: V Italiji žive Italijani, ki govorijo slovenski? Tem slabše zanje! Če so dosedaj grešili in se niso naučili jezika te dežele, ki je in mora biti italijanska, odselej ne bodo več grešili... Ali je slovenski list potreben? V sedanjih časih bi moral biti fašističen... »

Končno prihaja »Popolo« do zaključka, da je tiber »Edinost« prepovedati, kajti sicer ne bo mogoče »privaditi slovenskega prebivalstva vsaj nekoliko res pravim italijanskim običajem«. Zlobno in škodoželjno ugotavlja, da se bo to kmalu zgodilo. Pri reformi tiska, ki je sedaj v teku, bodo prišli slovenski listi v drugo kategorijo. Listi druge kategorije pa so že zapisani smrti.

»Popolo« nič ne razlaga, kakšni naj bi bili oni Italijanski običaji, katerim se mora slovensko prebivalstvo (kajti slovenski narod na fašiste ne obstoja) priključiti. Pa bi bila taka razlaga odveč, ker so fašisti že večkrat povedali, kaj hočejo. Običaji Italijana, da govorijo italijanski jezik — že zato, ker drugih jezikov navadno ne pozna; in tudi Slovani v Italiji naj bi govorili samo italijanski jezik. To hočejo doseči fašisti. Asimilacijo Slovanov hočejo, njihovo narodno smrt zahtevajo.

Karkoli bo še prišlo nad naš življenj v Italiji, ogromna večina bo kljub vsemu ostala tista svoji grudi in svojemu rodu.

Tisti zgodba pa — o omenju, ki se je povisela, je povsod znana. Kam vodijo napuh, nadutost in imperijalizem, ki prevečajo vse fašistično dejanje in nehanje, to je že večkrat pokazala zgodovina.

In zgodovina ne laže!

Predavanje o Gregorčiču in Askerčiču. V dvorani društva bančnih uradnikov v Trstu je predaval g. prof. Umberto Urbanaz o »slovenskem narodu v Gregorčičevi liriki in Askerčičevi epiki«. Navzoče je bilo številno izbrano občinstvo obh narodnosti. Predavatelj je orisal Gregorčičovo pesniško osebnost v primeri z drugimi slovenskimi pisatelji, podal njegov živopis, označil Mahničovo nastopanje proti pesniku in analiziral Gregorčičovo pesniško delovanje na temelju nekaterih njegovih največjih pesnitev. Zivahno je predstavil občinstvu pesnikov bolečin polni patriotizem proti brutalnosti gosposodolavcev. V svoji liriki je napovedal tudi italijansko-avstrijsko vojno. O Askerčiču je rekel predavatelj, da je bil benjamini svojega ljudstva. Izbrano je izklesal Askerčičovo osebnost in njegovo poezijo, orisal je zgodovino kmetskih uporov in orisal pesnikovo svobodomiselnost. Prof. Urbanaz je končno predložil navzočim bridko tragedijo slovenskega ljudstva. Omenil je še možnost fuzije srbskohrvatskega in slovenskega jezika. Enu uro in pol je govoril Urbanaz in občinstvo mu je sledilo ves čas z napeto pozornostjo.

V Sežani je imel fašistovski direktor sejo, v kateri je politični tajnik Gradioli hvalil lasko fašistično delovanje po Krasu. Povdarjal je, da so končno odstranili oni sicer redki psevdointelektualni elementi, ki so izkoriščali ljudstvo. Dobra in delovna masa drugorodnega prebivalstva se približuje vedno bolj oblasti in stranki, dobro vedo, da samo od te stranke more dobiti potrebno oporo. Grazioli je imenjal, da je fašij v Sežani in okolici trdno sestavljen in da dela v korist Italije. Direktorji je končno podal demisijsko in čaka dispoziciji glavnega strankinega odbora.

V Zagorju na Pivki se je zganil naščaj in prišel predstavo doveh burk, ki je dobro uspeval. Oblastno dovoljenje je prišlo seveda šele zadnji hip in pod raznimi pogoji. Z dobro voljo in trdnim sklenom se da marsikaj doseči. Poziviti se morata v Zagorju bralno in gasilno društvo!

Za letošnji velesajem na Reki, ki se tvori začetkom avgusta, se vršijo obsežne priprave. Pokroviteljstvo nad sejmom prevzame prvi minister Mussolini in vlada stori v prospek sejm, kar bo mogoče. Tako so objubili v Rimu. Rečani upajo, da bo letošnji velesajem daleč nadkrilil dosedanje in da postane Reka pravo razsevališče italijanskega blaga v vzhodno deželo. Italijanski listi razpravljajo o pomenu reškega velesajma in interesiranici približujejo članke o njem tudi v inozemskem tisku. Rečani obračajo svoje oči v prvi vrsti na Jugoslavijo in Madžarsko in ponavljajo, da je reška luka njeni pravi dotok k morju. Vodstvo velesajma skuša doseči vse mogoče vozne olajšave po železnicah in po brodovih. Za tuje se preči tudi cena vožnja v Benetke, ki si jih ob priliki poseta reškega velesajma lahko ogledajo. Tam zraven Benetk bodo videli novo ogromno pristanišče Marghera, nove Benetke in to pristanišče, ko bo izgrajeno, bo glavno na italijanskem gorjem Jadranu, česar se opravičeno bojijo v Trstu in na Reki.

Porotne obravnave

Novo mesto, 10. marca.

Uboj na Raki

Na večer pred Sv. Tremi kralji je pela po Raki družba fantov kolednikov, med katerimi je bil tudi 21letni delavec Jože Bedenk. Ko so peli pred Bonovo gostilno, jih je napadla druga koledniška družba, v kateri so bili starejši fantje, tako da so morali prvi bežati. Bedenk je bil mnenja, da je bil kolovodja druge družbe Ivan Zupančič in se je zato že ta večer zaklel, da ga bo zaklal. Naslednji dopoldan so Bedenk in njegovi tovariši z denarjem, ki so ga nabrali pri koledovanju, kupili dva litra spiritovega žganja in ga v kratkem času spili. Okoli 2. popoldne je odšel Bedenk v družbi Franceta Novšaka najprej na trg pred cerkvijo, potem pa proti Hrastnikovim gostilni, kjer sta naletela na Ivana Zupančiča. Poklicala sta ga takoj na odgovor. Razvil se je kmalu preprič, nakar so se vsi pomaknili na dvorišče. Med tem je prišel tja kovaški pomočnik Ivan Pavlovič, ki je prijazno pozdravil fante in jih vprašal, čemu se pripravajo. Zupančič mu je povedal, česa ga dolži Bedenk in Novšak, nakar je Pavlovič začel zadrževati, da je Zupančič popolnoma nedolžen. Svetoval je Bedenku in Novšaku, naj gresta rajde domov spat, mesto da se tukaj kregata. Med Pavlovičem in Novšakom je prišlo kmalu nato v prepiru do spopada, tekoma katerega je končno Bedenk potegnil iz žepa nož in naskočil nasprotnika. Med umikanjem se je Pavlovič nepričakovano zadel ob sod z vodo in se opotekl čezenj. V tem hipu ga je Bedenk usekal z nožem po desni roki in mu potem še na vratu prerezal glavno žilo dovodnico. Pavlovič je imel še toliko moči, da je krenil domov, kjer se je potem zgubil in kljub zdravniški pomoči izkrevljal.

Obdolženec je dejanje samo priznal, zagovarjal pa se je s pijanostjo in silobranom.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede uboja, potrdili pa tudi dodatno vprašanje, ali je obtoženec izvršil svoje dejanje v pijanosti, z 9 glasovi, nakar je bil Jože Bedenk obsojen na 4 mesece zapora.

S tem je bilo zaključeno pomladansko zasedanje novomeške porote.

Maribor, 10. marca.

Svojo ženo vrgel v Dravo. — Smrtna obsodba

V jeseni preteklega leta smo v »Jutru« nekoč poročali, da so potegnili pri Sv. Petru pod Mariborom iz Drave neko utopljeno žensko. Nihče ni poznal neznanke, in tako so jo pokopali brez pogrebecev. Novico pa so čitali v »Jutru« tudi orožniki pri Ptuj, kjer je par dni poprej brez sledu izginila žena posestnika Karla Sešerka na Janžovskem vrhu pri Ptuj. Orožniki so takoj domnevali, da bi mogla biti pri St. Petru najdena utopljena izginula Roza Sešerkova. Domačini si namreč niso mogli razlagati, kam bi izginila Roza Sešerkova in začeli so javno govoriti, da jo je gotovo njen mož spravil s sveta. Roza Sešerkova je izginila v noči od 21. na 22. septembra. Vse iskanje sosedov je bilo zaman. Vred poročila orožnikov od Ptuja je dalo okolišni sodišče v Mariboru pri Sv. Petru pokopano utopljeno dekle 4. novembra izkopati. Poklicani sorodniki so v izkopani spoznali Rozo Sešerkovo po obleki, manjkajočih zobeh in poškodbah, ki jih je imela Sešerkova od svojega moža še iz prejšnjih časov, ko jo je nekoč prebodel z rogli gnojnih vil na levi nogi. Sodna zdravnik pa sta ugotovila, da je Sešerkova umrla vsled zadušanja po utopljenju.

Nadaljna sodna preiskava je kmalu dognala zelo obtežljive okolnosti za moža Karla Sešerka, ki je že dolgo živel z umrlo ženo v prepiru in imel drugo priležnico. Ko je Sešerkova izginila, je samo on ni iskal, ampak je prvi večer šel pitat njeno svinjo, ker je pač moral vedeti, da žene ne bo več nazaj in bi torej lahko svinja poginila gladu. Roza Sešerkova se je še prejšnji večer domenila s svojo sosedo Marjo Tašnerjevo, da bosta šle drugi dan v Ptuj, kamor je hotela nesti Sešerkova sadije na prodaj. Sama torej Sešerkova gotovo ni hotela iti v prostovoljno smrt. Zato je imela Dravo bližje pri Ptuj in ji ne bi bilo treba hoditi v več ur oddaljeni St. Peter pri Mariboru ali pa v Maribor. Sešerko je imel že leta 1918. z neko Hrvatico, svojo vinčarko, nezakonskega otroka, s svojo ženo pa je grdo ravnal, jo zmerjal in jo neusmiljeno pretepal. To je celo vinčarko Hrvatico tako ganilo, da je prostovoljno odšla, a obtoženi Karel Sešerko je prišel zopet z drugo žensko ljubavno razmerje in imel tudi s to nezakonskega otroka. Ta druga priležnica je Sešerka še hujskala proti njegovi ženi in jo pomagala pretepati. Končno se je Sešerko celo se preselil k tej svoji priležnici in se vračal k svoji ženi le toliko, da jo je pretepal. Bil je radi tega tudi kaznovan pri sodišču.

Svoji ženi je tudi grozil, da jo bo umoril. Končno je Sešerko svojo ženo prisilil, da je odstopila od svoje polovice posestva, katero je potem hotel dati prepisati na svojega nezakonskega otroka, čeprav je imel tri zakonske otroke. Sodišče tega ni dovolilo, ampak je Sešerka preklalo rari grdega ravnanja z ženo in otroci. To je seveda njegovo sovraštvo do žene še povečalo in pripomoglo do sklepa, spraviti ženo ob življenje.

Kot najbolježilnejši dokaz Sešerkove krivde pa je nastopil še priča Alfonz Pihler, ki je srečal obdolženca v sredi septembra 1926 okoli 4. zjutraj v Ciglenah, idočega v smeri od Maribora proti Ptuj. Obdolženi je šel zelo hitro in se prihulil, ko je srečal Pihlerja. Tedaj je tudi izginila Sešerkova žena in ljudje so bili prepričani, da jo je obdolženi tisto jutro zvalil pod zvito pretezo v Maribor, da bi si ogledala neko posestvo in tam zopet skupaj gospodarila. Na tem usodnem potu pa jo je vrgel v Dravo. Obdolženi pa vse to splošno tajni in trdi, da se je njegova žena sama umorila.

Obtoženi je tudi pri današnji razpravi, ki je trajala ves dan od 20. ure, vztrajal pri svojem prvotnem zagovoru, da je nedolžen. Razprava pa je podala senzacijske nove porazne dokaze proti obtoženi.

Zdravstvo

Nedavno smo v »Jutru« priobčili satirno poročilo o skrivnostnih umorih pri Črnomlju. Znaní psihater g. dr. Robida smatra, da je v izvajanjih našega dopisnika obravnavan resen problem, ki zasluži resno razpravo. Izročil nam je v polemičnem tonu napisan odgovor, ki gotovo tudi našega dopisnika ne bo užalil, že radi njegove stvarne vsebine ne. Odgovor, katerega objava se je nekoliko zakasnila, se glasi:

Skrivnostni umori nad Črnomljem

niso, hvala bogu, več skrivnostni in v megli in sence tajnstvenosti zagrnjeni, kakor so bili do tistega dne, ko jih je neznan pisec pod zgornjim naslovom v »Jutru« primerno osvetlil, premotril, razjasnil, presodil in komentiral. Stori je pa to z izredno, dasi nekoliko trpkou duhovitostjo, kateri se tudi fide malissima ne dá očitati niti trohice strokovnega znanja. V tem pogledu je torej stvar dobro slovenska. Je pa tudi s kulturno-etičnega stališča uvaževanja vreden dokument ki je pa, žal, par sto let prepozno izšel. Pričakuje pa lahko, da se njegovi miselnosti odzovejo in se bodo na njegovih tendencah naslajale vse beriške in rabeljske duše širom naše mile domovine. Bog jim daj dobro!

Kaj se je zgodilo? V črnomeljskem okraju je bil izvršenih tekoma zadnjih let več roparskih, v marsičem si sličnih umorov. Občutljiva vredno, gotovo. Da storilcev niso izsledili, še bolj, ne toliko radi tega, da bi jih pekli na raznju, njih natezali na kolo, ali jih vsaj pobesili, — ampak radi javne varnosti in miru in reda in kulturnih odnosov sploh.

V lanskí jeseni pa se je posrečilo v podobnem primeru »morila« in tatut zalotiti in izročiti roki pravice; bil je to neki vagant imenom Mihič. Tekom sodne preiskave je pri tri četrtine zaslišanih kmetskih prič (ki gotovo niso naklonjene visokim »humanim« načelom moderne psihatrije) izpovedalo, da smatrajo obdolženca za duševno bolnega, abnormalnega ali slaboumnega, tako, da je bilo sodišče po zakonu prisiljeno za duševnosti slo materijala odrediti preiskavo duševnosti slo rillebo po psihiatr. Ta preiskava je pa dognala, da je obsojenec že pred mnogimi leti duševno obolen v Ameriki, od koder so ga poslali radi blaznosti v domovino nazaj; da bolezen traja še vedno in da je torej ugotovljiva tudi za čas izvršenega zločina. Izvedenca nista torej nitišar drugega storila kot na odrebo sodišča pozvana povedala, kaj misli o duševnosti preiskanelega Mihiča. To svojo presojo sta oddala, sklicujoč se na svojo pri-sego in po svoji najboljši vesti in vednosti. Sodišče pa seveda nikakor ni vezano na strokovnjakovo ugotovitev in presojo. Mnenje izvedencev si sodišče lahko osvoji, a prav tako lahko ga tudi enostavno — odkloni in zavrzé.

Če torej koga zadene krivda, je to sodišče, ki v neverjetni zaslepljenosti pokliče na posvet dvoje zdravnikov, o katerih, žal, bog, vsaj trenutno meni, da bosta vedela temeljem svojega strokovnega študija in približno 30letnega neprestanega poslovanja na psihiatričnih kliničnih in zavodnih ocenit duševnost obdolženca, mesto da bi pozvalo za tak posel kakšnega g. žandarja ali občinskega tajnika ali, kar bi bilo še zanesljivejše in umestnejše — g. avtorja samega.

V znanstveno diskusijo o zadevi se jaz z gospodom z juridičnim naziranjem iz l. 1927 pred Kristom (pa ne morda pri Babiloneh, ki so nekako tedaj že imeli svojega Hamurabja — ampak tam kje pri krajskih mostičarjih običajnim) in s temeljitim psihiatričnim znanjskim zakladom iz l. 1627, žalibog, ne morem spuščati. Po njegovem mnenju se običajno z ironijo in zatrkavami vse najbližje in najdalje dožene. Po znanih priljubljenih receptih se domneve izpremeni v dejstva in postavi trditve mesto dokazov; preko zakonov pa — eleganten skok ob splošnem aplavzu vseh boljših filistrov — in bitka je dobljena. Kaj sodna preiskava in njeni izsledki, kaj strokovnjakova presoja, kaj zakonito normirana ekakulpacija, to nam je vse Hekuba. Vedno krvi žejni bestiji v človeku velja zadostiti za vsako ceno; zato morimo, mesto enkrat — dvakrat, ker je to vrednejše Hekube dostojanstvenosti, kakor je tolažilnejše v storilec spoznati grešnika nego bolnika. Zločin nam je brezdomno lahko v pozn, belezen je pa seveda — sramota.

A o teh vprašanjih ne bomo razpravljali na tem mestu. Tudi se nisem oglašil, ker se čutim morda zadetega po izvajanjih omenjenega članka (tisto nesrečno ekspertizo sem namreč zagrešil v družbi z dr. Gostlom jaz), ampak ker take glosice begajo nekritične ljudi, ubijajo v njih pravni čut, omajavajo vero v resno in pošteno znanstveno delo, jih vzgajajo h krutosti in brezskrbnosti in uničujejo še tisto boro mrvo zaupanja v pravico, ki jim jo puščajo življenske izkušnje.

Ker se zanima neznan mi avtor že tako

cu. Zaslišanih je bilo 24 prič in sodna izvedenca zdravnik. Na mizi pred obtoženecem je ležala lobanja njegove utopljene žene, kar ga je v začetku vidno vznemirjalo. Priznati pa ni hotel dejanja niti potem, ko so iznesle priče nove doslej nezane okolnosti, da so namreč našli utopljeno v komaj pol metra globoki luži ob cesti poleg Drave, iz česar je nedvomno sledilo, da je moral morilec nesrečno ženo siloma tiščati z glavo v vodo tako dolgo, da je umrla na zadušenje. Priče so tudi izpovedale, da je imela utopljena okoli vratu trdo zavezano robc. Priča Pihlar je trdno vztrajal pri izpovedi, da je srečal neko jutro v septembru obtoženca Sešerka na potu iz Maribora. Tudi to je Sešerko tajil. Na današnji razpravi je nastopil še nov svedok, ki ga je obtoženec sam predlagal v namenu, da mu pripomore do alibija. Ta pa je le še izpopolnil Pihlarjeve izpovedbe ter trdil, da je videl prihajati Sešerka usodno sredo zjutraj od 6. do 7. v smeri od Vurberga. Kritični dan se je zato tako dobro zapomnil, ker mu je naslednjega jutra porodila ljubica.

Vse to je poleg naštetih drugih indicov pokopalo Sešerka. Porotniki so soglasno potrdili edino glavno vprašanje na umor. Sodni dvor je nato obsodil Sešerka v smrt na večala. Obtoženec je sprejel obsodbo ravnodušno, sicer pa še vedno trdi, da je nedolžen, češ saj so tudi Krista po nedolžnem na križ pribili.

Ažuriranje

robcev in perila in entlanje čipk izvršuje najceneje

TONI JAGER

Ljubljana — Dvorni trg št. 1.

Električna peč

za oblikovanje nogavic (elektrischer Formoten) s 6 oblikami za moške in ženske nogavice in 2 obl. v rezervi, popolnoma nova v brezhibnem stanju, napetost 110—220 Volt za enakomerni ali izmenični tok, poceni na prodaj. Naslov v upravi »Jutra«.

3450

Ljubiteljem cvetlic, lastnikom vrtov

se nudijo vedno zdrava in najizvrstnejša semena za cvetlice in zelenjad, od aprila dalje vseh vrst sadike pri staroznanem trgovskem vrtnarstvu

IVAN BIZOVIČAR, Ljubljana - Trnovo

Kolizejska ulica 16.

Izvršuje najokusnejše dekoriranje dvoran za plesne in druge prireditve, zakaš se p. n. društvom toplo priporoča. Izdelovanje šopkov in vencev za razne prilike. Nasačjevanje balkonov in vrtov, in vsa ostala v to stroko spadajoča dela. :: dajoča dela. ::

Cepljene vrtnice na zalogi. Cene najnižje! Cene najnižje!

L. Mikuš LJUBLJANA, Mostal trg 15
Izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih pallo Stari delalci za sanovne urabljajo.

Zarota anarhističnih zločincev!

Skrainje posledice!

Kako je izgubil največji parnik sveta?

Usoda

Borba

Zmaga

Evy Westinghouse

najlepše Američanke!

Ako vas vse to zanima,

čitajte

pravkar izšli roman

Oevre Richter Frich

Rdeča megla

(Knjižnica »Jutra«)

Večan izvod

samo 30 Din

Broširan izvod

samo 20 Din

Dobi se v upravi »Jutra« in po vseh knjigarnah

Oglas.

Beogradska občina namerava izvesti na vodovodu sledeča dela:

1. Izdelanje in polaganje lesene cevi 800 milimetrov notranjega premera in 4,3 km dolžine; material borov domač les.

2. Polaganje dovoda iz litih normalnih cevi 700 mm notranjega premera v 7 km dolžine. Cevi vodovod že ima.

3. Graditev zbiralnega vodnjaka iz betona, 16,5 m globočine in 5 m premera.

Podjetja, ki so taka dela že izvršila, naj se obrnejo na upravo vodovoda, Jugovića ulica br. 1, Beograd, kjer dobe natančnejše podatke, na podlagi katerih morejo vložiti svoje ponudbe za izvršitev teh del.

Ponudnik more ponuditi vsa našeta dela ali samo poedine.

Rok za vložitev ponudbe je zaključno 30. marca t. l.

Kavčijo položiti naknadno samo oni ponudnik, ki dobi delo.

Iz Suda Opštine Grada Beograda Ebr. 1470 od 4. marca 1927.

Zahvala.

Za številne izraze globokega sožalja, ki smo jih prelieli ob izpui naše nepozabne, predobre hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Line Ravnikar

za poklonjeno krasno cvetje in vence, ter za mnogobrojno spremstvo na njeni zadnji poti, se vsem prisrčno zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekam g. ravni. zdravilišču v Rog. Slatini, gg. zdravnikom in čč. sestam za njihovo velikodušno požrtvovalnost.

V Ljubljani, 10. marca 1927.

Zaujoči ostali.

Proti gripi - astmi - kataru

se inhalira Smrekovo olje »Trollat«. Razpošilja vsaki dan po povzpetju D 15 Troist Logatec. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Pozor!

Še vedno znižane cene!

Manufakturna trgovina

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana

Stari trg 21, poleg Zalaznika.

Oglas.

Beogradska občina potrebuje za vodovod litih normalnih vodovodnih cevi od 80, 100 in 125 mm notranjega premera v skupni teži 305.000 kilogramov, a za 10 atm. delavnega pritiska.

Poleg tega potrebuje: zapirake, fazonske dele, spojnice, hidrante za gornje cevi. Detaljni spisek gornjega materijala se more dobiti v Upravi Vodovoda, Jugovića ulica br. 1, Beograd.

Ponudbe na gornji naslov se sprejemajo do zaključno 30. marca t. l. Kavčijo bo naknadno položil samo oni ponudnik, ki dobi naročilo.

Iz Suda Opštine Grada Beograda Ebr. 1471 od 4. marca 1927.

Aspirinove tablete

'Bayer'

se mnogokrat ponarejajo. Da se obrvarate pred ponarejenimi izdelki, zahtevajte vedno le originalni svoj »Bayer« (ploščasti kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modrobelo-rdečo varstveno znamko. Odklanjajte vse druge zavojke.

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

Pardaillan je stopil k oknu in je videl, da sta prispeli dve četi lokostrelcev in sta se postavili nasproti hiše; ljudstvo jih je pozdravljalo in vzklikalo vojvodi Guisckemu, čeprav ga še ni bilo na pozorišču. Klici: »Živel naš veliki Henrik! Živel steber svete Cerkve! Smrt Herodu! Smrt krivovercem!...« so se naposled prelili v glasuče rjovenje, iz katerega ni mogel razločiti drugega kakor besedo:

»Maša!... Maša... mašaaa!...«

»Ali se vsi skupaj odpravljajo k maši?« je dejal sam pri sebi Pardaillan, zapiraje okno. »Le naj gredo! Prav nič jih ne bi pogrešal...« Tako misleč je odšel iz sobe. Croasse mu je sledil za petami; rajši bi bil umrl nego ostal na bojišču sam. Ko sta dospela v prazno pivsko izbo, je trepetal kakor šiba na vodi.

»Glej ga, glej!« je rekel Pardaillan. »Ali si nemara lačen?«

Njegova mirnodušnost je zdrnila Croasse pogum. »Bogme,« je odgovoril, »ne samo lačen, ampak tudi žejen sem, vaša Svetlost! Saj veste, kako boju utrudi človeka...«

»Nu, priverži si dušo!« je velel Pardaillan. »Stopi v kuhinjo, tam najdeš vsega v obilju...«

Tisti mah je stopila v izbo kramarica s skodelo in svečnjem obvez na rokah. Croasse je urno smuknil mimo nje; zaprl je kuhinjska vrata za seboj in lakomno pogledal okoli sebe. Že je odprl omaro, ko je zdajci začul srdito renčanje in začutil v desni meči skelečo bol.

»Sovražniki! Sovražniki!« je kričnil s takim glasom, da so ar-

kebuzirji na ulici prestrašeni odstopili, meneč, da se obleganci pripravljajo na izpad.

»Hoi, lopovi,« je tulil Croasse, oboroživši se s kuhinjskim nožem, »niti pri kosilu mi ne daste miru! Počakajte! Videli boste, kaj je junak...«

Spet je jel kakor besen mahati okoli sebe. Toda sovražnik, ki mu je, že od kraja dal čuti svoje orožje, se ni dal prepotiti, ampak je krepko odgovarjal Croassevemu rjovenju. Odkar je stala gostilna pri »Vedeževalki«, še ni bilo v njej takega sodnjega dne.

Vojniki pred hišo so pripravljali arkebuzne in stiskali vrste, da bi bili kos navalu, ki so ga pričakovali. V kuhinji pa je skakal Croasse z naježenimi lasmi iz kota v kot ter pobijal nevidne nasprotnike; kozice in kotli so z reskom in treskom; z žvenkom in ropotom leteli na vse strani. Croasse se je boril kakor lev, toda neprijatelj ni mogel uzreti, čeprav ni bil pihel stvor njegove domišljije, ampak živa, resnična stvar...

Ta neprijatelj je bil pes. Bil je naš stari znanec Pipeau...

V Pipeaujevih očeh je bil Croasse, ki je iztikal po Hugetini shrambi za dobrimi stvarmi, navaden tat. Znano pa je, da bi tatovom nihče bolj ogorčen za petami kakor tisti, kdor sam izmiče. Pipeau, ki je bil zagrešil od svojega rojstva brez števila nepoštenih dejanj in si je izbral krajo tako rekoč za življensko načelo, je bil globoko uverjen, da bi se svet podrl, ako bi smel razen njega samega še kdo drugi živeti po njegovi filozofiji.

Deset minut sta divje krakala in lajala drug na drugega, preden je Croasse spoznal, da ga naskakuje navaden pes.

»Glej, glej,« je dejal sam pri sebi, »psa so pozabili, ko so se spustili v beg... In v kakšen beg!« je dodal, gledaje skozi steklena vrata, ki so vodila v pivsko izbo. »Vse izhode so zadelali, strahopetci!... Nu, molči žve, kužek, molči! Evo ti, da se utolažiš...«

Tako govoreč je velikodušno potegnil iz omare pol piščanca in

ga je vrzel Pipeauju. In glej! Pipeau, ki je malo prej ukral Croassa in mu ni hotel dovoliti, da bi kral, je kakor vkopan obstal pred to polovico piščanca, osuplo strmeč v tatu, ki je vestno nadaljeval svojo preiskavo.

Nekaj minut je okleval vrli pes; nato je z gobcem pograbil Croassevo darilo in je legel pred velikodušnega dobrotnika, mahaje s štulo svojega odsekanega repa... Croasse je zanj prestal biti tat, ker mu je ustopil delež-plena!

Dolgin je zdaj nemoteno privlekel iz omare celega piščanca, jeguljno pasteto in več steklen ter sedel z vsem tem za mizo, med tem ko se je hvaležni Pipeau gostil ob njegovih nogah...

XLIII.

Pardaillanovo junaštvo

Hugeta je postavila zdelo in obveze na mizo. V zdelu je bil zdravilni balzam, ki ga je v naglici pripravila, da bi se vitezove rane prej zacelile.

»Za koga bo vse to?« je vprašal Pardaillan.

»Za vas, gospod vitez,« je odgovorila Hugeta, ki v svoji skrbi za prijatelja ni utegnila poslušati hrupa pred hišnimi vrati, čeprav v njih nehoti trepetala od strahu.

»Glej, glej, menda sem res nekaj opraskan,« je dejal Pardaillan; šele zdaj je opazil, da mu teče kri po rokah. »Toda, ljuba Hugeta, bojim se, da ne bi bila vaša nega zaman. Čez nekaj minut bi morali začeti od kraja, ne glede na to, da bi se moj meč slabo obnesel v obvezanih rokah.«

»Bože moj! Po vaših besedah bi se zdelo, da vam preti napad?«

»Kakopak, draga Hugeta! Čez pol ure bo o vaši lepi gostilni prebito malo sledu... Tolaži me edino upanje, da bo to uničenje poslednje, ki vas zadene po moji krivdi!«

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Službe

Sobe

Viničarja pridelnega, postrežnega in računarskega sprejema takoj Vladimir Vošnjak, Slovenska Bistrica. 6780

Za godbo

tančno kupo, rabim več taktično. — Stanovanje in hrana v hiši in 600 Din mesečno. Ponudbe s fotografijo je poslati na naslov: Kapelnik Durbešić, hotel »Jadrano«, Beograd. 6533

Krojaški mojstri dobo takoj delo pri trdki Drago Schwab. 6570

Brivca ali frizerko veselo v vsem poslu sprejema za letovsko sezono pod dobrimi pogoji Gjurjo Marovč, Rogaska Slatina. 6564

Pek. pomočnika pridelnega, postrežnega in računarskega sprejema takoj Mala Karcija, Rogaska Slatina. 6563

Kuharico in sobarico dobro izveščeno, sprejemno za majhno obdobje. Ponudbe s priporočili na naslov: Zora Karamata, Zemun, Karamatova ulica 17. 6536

Delovodjo za manjši obrat lesne stroje sprejemno takoj. Družinski stanovanje. Pisarne ponudbe z razločitvijo plače na M. Goršek, Ruše. 6535

Nočnega čuvalja sprejemno takoj. Ponudbe z navedbo referenc na Tovarno ulico 17. 6534

Perfektno pletiljo takoj sprejemno proti dobri plači. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Pletilja«. 6545

Korespondentinja iz knjigovodstva, zmožna tudi hrvaškega jezika — z bančno prakso, sprejemno. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Navodna plača«. 6542

Čevljar, pomočnika zasedeljiva in zmožnega za vsako delo, sprejemno v stalno službo s hrano in stanovanjem v hiši in takojšnjim nastopom Josip Pogačnik, čevljar, Križevci. 6564

2 krojaška pomočnika enega za malo in enega za veliko delo sprejemno takoj Radolj Ribnik, kraj, p. Dol. Hranstik. 6570

Učenko ali učenca s dobrim spričevalom — sprejema za fotografsko obrt fotostajale Ivan Pogačnik. 6568

Dva vajenca strava, močna, pridelna in postrežna, iz dobre hiše, nad 15 let stara, sprejemno takoj Parna pekarna Jakob Paušić, Novo mesto. 6551

Blagajničarko s trgovsko prakso, izveščeno v galanteriji ali feleminji sprejemno. Ponudbe s priporočili na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »B. Lj.« 6585

Več krojaških pomočnikov dobro izveščanih sprejema takoj trdki Drago Schwab v Ljubljani. 6595

Potnike

agilne in uspešne za orodja koles, gramofonov, motociklov, mih ha monik in praška za čiščenje in parum ranje žide i. d. se proti priložnosti in fiksni izsejo. Detaljne ponudbe iskušeni h gospodov na F. Voršič, Mar bor Vrbanova 19.

Službe

išteio

Uradnik z vsledno trgovsko prakso, več sloj, iz nemškega ter deloma italijanskega jezika v govoru in pisanju, izse primerne službe. Blagostojne ponudbe pod šifro »Zvečeno 34« na oglasni oddelku »Jutra«. 6734

Absolvent trg. tečaja izse službe kot praktikant v kadi lesni industriji ali pa v kadi trgovini kot pomočnik ali sluga. Cenjene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Vesten 15«. 6700

Posredovalnica Pavla Mrak v Ljubljani, priporočila boljša plačila, kakor: blagajničar, natakar, sobarice, kuharice in sluhinje. Pismenim vprašanjem priložiti 2 Din za odgovor. 4923

Stara 18 let bi rada vstopila v kako službo v kavarni ali kje drugje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6577

Pletilja sprejema delo negovno na dom po zelo niski ceni. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6544

Uradnik lesne stroje, z vsledno prakso, želi prenesti službo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra moč 43«. 6543

Trg. pomočnik mešane stroje, želi kjerkoli namestiti. Gre 3 mesece samno za okrobo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6588

Šivilja gre živat na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6582

Knjigovodkinja bilancistinja samostojna in z vsledno prakso, zmožna tudi vse drugih pisarniških del, izse primerne službe v kakem večjem podjetju. Ponudbe pod »Zmožnost 27« na oglasni oddelku »Jutra«. 7005

Trg. pomočnik mešane stroje, dober računar, 18 let službo. Ponudbe na podružnici »Jutra« v Mariboru pod »Računari«. 7008

Kavarn, kuharico s letnimi spričevali sprejemno v stalno službo v Ljubljani. Ponudbe s priporočili, prilogo slike in razločitvijo plače je odati v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Kavarniška«. 6590

Pouk

Brezplačno poučevanje v krojenju moških, tenkih in otroških oblik ter perla dajem privatno po najbojnejšem praktičnem sistemu. Iskalci tud kroje v vseh velikih. Čeni, razloži je poslati na oglasni oddelku »Jutra« pod »Praktičnost«. 6579

Kdor ima slabe čevlje

na se spomni,

da so „Doko“ najtrpežnejši in najcenejši čevlji

zato naj si v bodoče kupi le „DOKO“ čevlje v Prešernovi ul. št. 9, dvorišče.

Pridelki

Koks žizol nizek, lep, ima večjo mnotino napredaj trdica Peter Setina, Rače pri Zidanem mostu. 6730

Prodaj

Svilene klobuke od 100—120 D. nudi Z. Mahnič-Gorjanc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 19. 6594

Avto »Fiat«

10-15 HP, štiriseden, popolnoma v dobrem stanju prodam za 16.000 Din ali zamenjam za kolesarstvo. 6510

Parizer

malo rabljen, skoraj nov, pripraven za kmetijo in prevoznike. Lono narejen — brek

Landauer v dobrem stanju, poceni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6507

Sodavičar, napravo

kompletno, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6596

Balne vreče

za ogelje ima po ugodni ceni v zalogi Mirko Miklav v Ljubljani, Slovenska ul. št. 11. 6585

Lesen lesteneč 8m, lep in 5 karno poceni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6571

Železen štedilnik

za kuhinjo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6540

Radio aparat

tricerki, ki sprejema vse evropske postaje tudi na svobolki, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. Vprašati od 5.—. 6572

Lesene police

primerne za skladišče, več stare hišne oprave in nekaj drobnejše prodam radi solitva. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6587

Otroško posteljico

ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6581

Lihtpav aparat

s banjo vred prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6590

Nekaj moške obleke

in postarša uniforma, 90 in 100 cm, po niski ceni napredaj na Vidovdan, št. 12, dvorišče — II, vrata. 6546

Lokal

Več poslov. lokalov v I. in II. nadstropju v Štefančurjevi ulici, oziroma Aleksandrovi cesti, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6778

Lep lokal

ob Aleksandrovi cesti odda takoj po znižani najemniški ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6588

Restavracija

center Zagreba — mesečno 4000 Din — odkup inventarja 50.000 Din, prodaja »Posredovalce«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. 6575

Lokal za trgovino

in gostilno na deseti, najraje v kakem industrijsk. kraj, vsem v najem, event. tudi kupim takoj ali posne. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Trgovina in gostilna«. 6590

Lep lokal

s vsem inventarjem, modernim urejen, event. s koncertno, na zelo prostorni točki v Ljubljani, pripravljeno manufakturno, galanterijo itd. oddam. Cenjene ponudbe do 15. t. m. na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika 35«. 6564

Krojačnica

in trgovino, dobro vpejano, z inventarjem in zalogo takoj prodam. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »55.000«. 6592

Kdor hoče kolo

ali motor dobro kupiti ali prodati naj se oglasi pri

Florjančiču,

Ljubljana, Nunska ulica 3.

Posest

Kompletno predilnico za volno s vsemi stroji, vodno turbinno 80 HP, s posestvom in kmetijsko radi družinskih razmer ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6463

Zaga s stan, hišo

polag 4000 m² prostora za razkladišče, skladišča, blavi, lastna transformator, skla hišica, pri kolodvoru, 100 m. Poročilo na oglasni oddelku »Jutra«. 6463

Brezplačno

pružamo oddajo stanovanja, sobe, lokale, gostilna, trgovine, delavnice itd. Posredovanje na oddajalca popolnoma brezplačno. »Posredovalce«, Sv. Petra c. št. 18. 6591

Sobico

zelo opremljeno, v mestu takoj oddam gospodini. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6795

2 prazni sobi

s sep. vhodom, elektriko in parketom, v I. nadstropju oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6591

Za 2 gospodini

je oddati stanovanje s prav dobro brano izvrstno okrašenimi sobami. Cena zelo nizka. Soba velika, svetla, in lepo opremljena. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Manjard«. 6574

Ljubko stanovanje

s parketiranimi sobi kuhinje in pralnice, v vsi let stoji, vili, 10 minut od gl. post. oddam takoj za 800 Din na mesec. Število oseb je na vseh v ponudbi, ki je le poslati na oglasni oddelku »Jutra« pod »Manjard«. 6589

Somo še

DANES

Somo še

DANES

Majka

Majka

4.

4.

1.6.

1.6.

1.8.

1.8.

1.8.

1.8.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.

9.</